

Turistický magazín

ročník XIV., listopad–prosinec 2020

ZDARMA

KAM

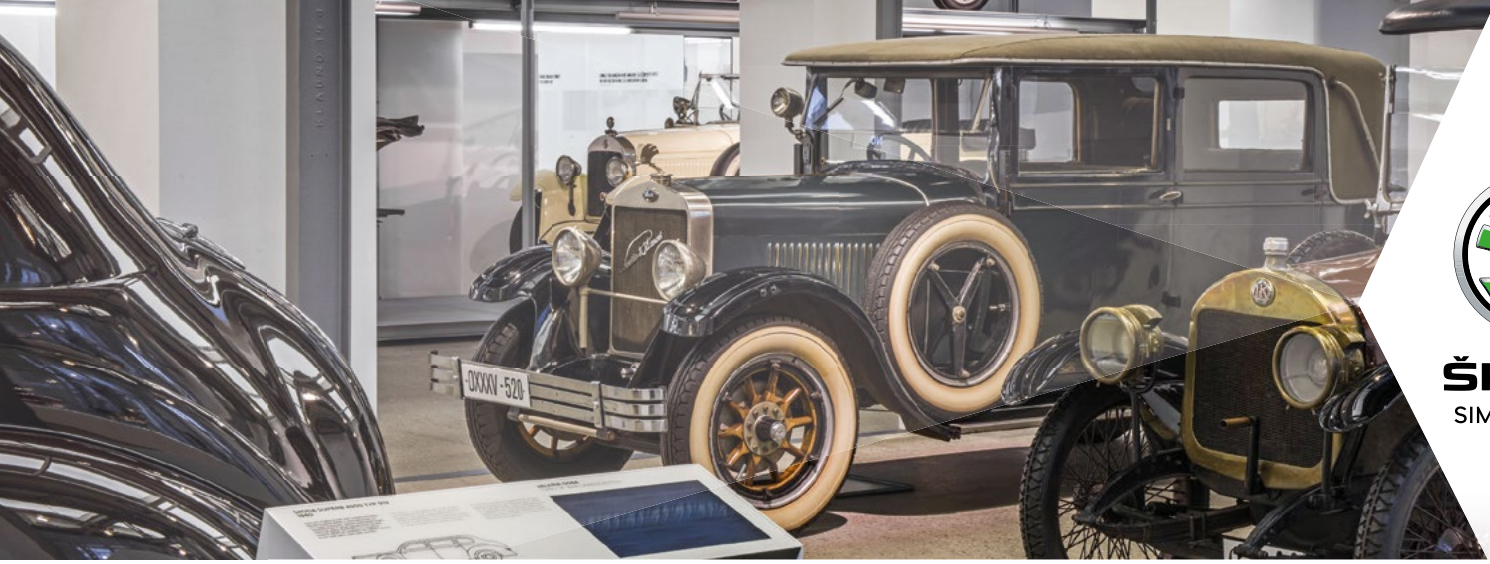
po Česku

www.kampocesku.cz

„Ráda kočka ryby jí,
než do vody nechce.“
-české přísloví-

**Hmmm,
Vánoce, kapříci,
to by šlo...**

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Navštivte ŠKODA Muzeum a seznamte se s fascinující historií značky ŠKODA sahající až do roku 1895. Mladoboleslavská automobilka v letošním roce slaví 125. výročí, oslavte ho s námi na výstavě „S tradicí do budoucnosti: 125 let Laurin & Klement / ŠKODA“.

Prohlídku muzea je možné zkombinovat s návštěvou Rodného domu Ferdinanda Porscheho ve Vratislavicích nad Nisou v rámci kombinovaného vstupného.

Aktuální informace naleznete na: muzeum.skoda-auto.cz

ŠKODA Muzeum, tř. Václava Klementa 294, Mladá Boleslav,
T: +420 326 832 038, E: muzeum@skoda-auto.cz

125 | ŠKODA AUTO
YEARS

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

RODNÝ DŮM FERDINANDA PORSCHEHO

Zveme vás na prohlídku domu, ve kterém se v roce 1875 narodil Ferdinand Porsche, automobilový konstruktér a tvůrce vozu Volkswagen. Expozici obohacuje unikátní exponát – **Porsche 356/1 Show Car** – replika prvního sériově vyráběného vozu značky Porsche.

Aktuální informace naleznete na: rodnydumporsche.cz

Využijte kombinovaného vstupného do Rodného domu i ŠKODA Muzea v ceně 100 Kč/50 Kč.

Tanvaldská 38, Liberec – Vratislavice nad Nisou, T: +420 326 832 028, +420 326 831 134,
E: vratislavice@skoda-auto.cz, muzeum.skoda-auto.cz, rodnydumporsche.cz

125 | ŠKODA AUTO
YEARS

Fiat lux aneb Budiž světlo

Na sekyru ano, či ne?

Předně si řekněme, že sekera je původně ruční nástroj s ostrou kovovou čepelí klínovitého tvaru osazený topůrkem. Slovo sekera je praslovanského původu a vychází z indoevropského slova sker – řezat, sekat. Vynalezena byla k porážení a následnému štípání stromů. Nepočítáme-li její zneužití k válčení, jako v případě řady jiných původně bohulibých vynálezů – luku, nože či dynamitu.

V hovorové řeči se slovo sekera objevuje často také v přeneseném významu. Ve sportu třeba popisuje faul seknutí hokejkou do těla protihráče, následkem čehož vzniká otok zvaný jelito. Jindy zase, když vlak, autobus či parník z Brna přijede pozdě, neříkáme, že měl zpoždění, ale sekeru. Asi nejstarší přenesený význam sekery patrně vznikl v hospodě, krčmě, kdy hospodský, krčmář, v rámci EET evidoval dluhy hostů tak, že dělal záseky do futer dveří. Proto také dnes víme, že Jaroslav Hašek nejenže psal povídky u Jelínků, ale také tu pil na sekeru. Kde se ale vzalo toto myšlenkové spojení?

Dost možná vzniklo nedaleko mého rodiště roku 1339, kdy loupeživé řádění Mikuláše z Potštejna, odpůrce Lucemburků v Čechách, nabralo vrcholu. Markrabě Karel proto oblehl hrad Potštejn. Přes odpor obránců padla poslední hradba a Mikuláš s hrstkou věrných unikl do hradní věže. Kralevic dal tedy věž podkopat. Ta se na druhý den zřítla, a ukončila tak devítidenní obléhání i život odbojníka Mikuláše z Potštejna a jeho věrných.

Karel řídil osobně závěrečnou fázi obléhání z nedaleké vsi Záměl, kde stával zájezdní hostinec, známý jako u Fajfrů č. p. 27. V kronice obce je hostinec opravdu zmiňován právě v souvislosti s tažením Karla IV. Podle pověsti tu prý bujarý kralevic hanbatý tančil kolem sloupu stojícího uprostřed krčmy. Dokonce prý dostal od krčmářky hadrem, když se jí producoval po právě vytržené podlaze. Uvěřitelným se zdá být ale až toto vyprávění. Říká se, že když krčmářka vyzvala hodovníky, aby jí zaplatili, kralevic Karel v opilé zlobě nehodné jeho majestátu zařal sekeru do futer se slovy: „Tady máš zapláceno!“ A snad prý i dodal: „Babo.“ Na druhý den naši hodovníci dveře krčmy zavřené a na nich přibitý nápis: „Na sekyru nenalévám!“ Vzkaz Karlovi a jeho kumpánům následně zakotvil coby heslo cechu krčmářů v Čechách.

Navzdory tomu, že škarohlídy vznik úsloví možná nepřesvědčí, plyne z něho alespoň poučení. Třeba to, že když do lesa nepojedu, hajný nepřijde a sekeru za dva zlatý a topůrko za tolar mi nevezme. Nebo když vánoční nákupy nepořídíme na sekeru, nebude nás nespáčení dluhů v těchto zlých nečasech budit ze spaní.

Luděk Sládek

■ KAM vybírá z obsahu

Rváč, pijan i renesanční humanista	3
Šlechtic lékařem	4
Pracuj, dokonči, publikuj!	5
Královna volantu	6
Studentský sen skutečností	7
Nymburk – město, kde se nezastavil čas	9
Přemyslovská hradiště středních Čech	10–11
Spisovatel z Rakovníka	12
Toulky Jindřichovým Hradcem	13
Lyžování a zábava pro celou rodinu	14
Příběh jedné plzeňské strouhy	15
Krásy podzimních Litoměřic	19
Chotěbořsko – fantazie pod Železnými horami	26
Pohodová zima ve Vsetíně	30

Milí čtenáři,
právě čtete adventní vydání magazínu KAM po Česku, poslední v roce 2020. Na hodnocení je brzy, protože úvodník píše 21. října, tedy pod čerstvým dojmem nových opatření vlády. Netuším, co bude za týden, natož za dva a něco měsíce, jež zbývají do konce roku. To, co ale vím už dnes, mi radost nedělá. Bohatí bohatnou, chudí chudnou, zdraví se bojí a nakažení

věří v klidný průběh. Kolik zmařených nadějí, plánů a příprav adventních vzalo za své? Kolik výletů a atrakcí? Kolik památek, galerií a muzeí zeje prázdností? Stejně jako hotelů a restaurací. Kolik lidí přišlo a přijde o práci, živobytí, peníze i sociální jistoty?

Proč? Protože jsme byli lační požitků moře a sluníčka, za kterými se letos jen do Chorvatska vydalo na půl milionu našinců a další tisíce jinam? Podobně jako pan premiér, někteří členové jeho vlády i členové vlád opozičních stínových? Příčiny však nejsou v tom, jestli se někdo vydal za exotikou. To vem čert. Problém začíná po návratu a tkví v zodpovědnosti připustit si, že jsme se mohli vrátit domů nejen plni opalových zážitků, ale i čínského sajrajtů. Neodpustím si parafrázi na jeden citát: Milí mocní, vyzkoušeli jsme vás, posoudili jsme vás, ale naprosto jste nevyhověli. Stejně jako každoročně silničáři „připravení“ na zimu. Vítejte v novém světě. Bůh vás ochraňuj, pokud to uzná za vhodné.

Nevěřit v peklo znamená, že peklo věří v nás, kteří se svou nevírou stáváme nástrojem satana. Je jedno, co si kdo představí pod pojmy víra, Bůh či satan, stejně to má většina z nás nastavené po svém, ale blíží se čas adventní a trocha pokory by opravdu nezaškodila. Závist a nenávisť nesmí ovládnout naši mysl. Nenechme se děsit, nesedejme na lep unáhleným sdělením, zachovejme si víru v sama sebe a zdravý selský rozum. Více než kdy jindy vám ze srdce přeji klidné prožití svátků vánočních doma s nejbližší rodinou. Do roku příštího všem našim čtenářům přeji tradičně jen vše dobré a splnění alespoň jednoho z dosud nesplněných tajných přání. Na počtenou v příštím roce a děkujeme za přízeň.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vyšlo 26. 10.

KAM po Česku (měsíčník)

vydává v ČR: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.
Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3, IČ: 04892232
tel.: +420 222 944 816–7, e-mail: redakce@kamocesku.cz
www.kamocesku.cz
registrováno: MK ČR E 17865, ISSN 1802-8640

grafický návrh, zlom a předtisková příprava: KAM po Česku, tisk: Akontext, s. r. o.
distribuce pro předplatitele: jménem vydavatele zajišťuje SEND Předplatné, s. r. o.,
tel.: +420 225 985 225, e-mail: send@send.cz, www.send.cz

foto Kalendárium: © Wikimedia Commons
titulní strana: foto © Depositphotos™

Zasláním příspěvku nebo díla dává zasilatel souhlas vydavateli k jeho šíření v tištěné či elektronické podobě. Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Přetisk článků včetně obrázků se vyslovně zapovídá.

Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena.

© Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Milevský klášter (835 let)

V Letopise Jarlochově (1215–1222) se píše, že první opat kláštera Jarloch přivedl premonstrátské řeholníky do Milevska roku 1187. Přesné datum však není známo, klade se mezi roky 1184 a 1187.

Milevský klášter, Jan Willenberg, 1601

O založení kláštera usiloval Jiří z Milevska od roku 1184. Řeholníci přišli ze Želiva a podíleli se na výstavbě kláštera spolu s Jarlochem, který tu byl po své smrti roku 1228 i pohřben. Čtyři roky po založení klášter vyhořel a opět vysvěcen byl 1. 10. 1201. Husité klášter zničili 23. 4. 1420, ale Jarlochovo tělo stačili řeholníci odvézt a pohřbit na Zvíkově, neznámo kde. Roku 1785 Josef II. převorství zrušil a v 50. letech 20. století duchovní život v Milevsku zanikl. Komunita premonstrátů se obnovila až po roce 1989.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

KAM na výlet s RUDOLFEM HAVLÍKEM

Režisér, scenárista, spisovatel a cestovatel Rudolf Havlík se narodil 24. února 1976 v Sokolově. Vystudoval Střední průmyslovou školu grafickou v Praze a následně pracoval několik let jako šéfgrafik oděvní firmy s výrobní produkcí v Asii, kam hojně cestoval. Z historek z exotických pracovních cest začal postupně vznikat blog a následně i knihy. Jednou z nich je i román Zítřejší je taky den, který vyšel letos na podzim. Coby režisér a scenárista debutoval Rudolf Havlík v roce 2014 celovečerním filmem Zítřejší napořád. Následovaly filmy Pohádky pro Emu a Po čem muži touží, které sklidily nejen divácký úspěch, ale i několik mezinárodních cen. V současné době je v kinech k vidění film Bábovky, jenž vznikl na základě stejnojmenného románu Radky Třeštkové.

Režisér Rudolf Havlík s herečkou Annou Polívkovou na premiéře filmu Po čem muži touží

se do nejbližšího lesa, který najde někde za svým domem nebo městem, zažije i tam velké dobrodružství a objeví věci, na které už možná dávno zapomněl, protože ty nejbáječnější cesty začínají jen pár metrů ode dveří našeho domova.

Děkuji Vám za zajímavý tip na výlet a dovolu mi, abych Vám popřála mnoho úspěchů v profesním i osobním životě.

Tereza Blažková

Les nedaleko Děčína

foto © Wikimedia Commons, soukromý archiv Rudolfa Havlíka

Kam byste pozval naše čtenáře na výlet po České republice?

Myslím si, že každý, kdo vypne na chvíli počítač a odloží telefon, který nás všude pronásleduje, a vydá

Bitva o Moravu (835 let)

Češi a Moravané stáli jednou jedinkrát proti sobě. Bratrovražděná bitva proběhla u Loděnice u Moravského Krumlova v prosinci roku 1185.

Zobrazení bitvy u Loděnice v Hájkově kronice (1541)

Krvavý a vysilující souboj pro obě strany byl důsledkem mocensko-dynastických sporů Přemyslovců. Kniže Bedřich totiž přišel o Moravu v roce 1185 a vypravil vojsko k nápravě pod vedením svého bratra Přemysla Otakara I. Češi s velkými ztrátami zvítězili. V samotném důsledku však měla bitva pozitivní dopad. Došlo k posílení významu Markrabství moravského a jeho postavení v rámci budoucího českého státu. Samotné markrabství přes různé peripetie vydrželo až do roku 1918.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Dopisy čtenářů

Dobrý den, paní Jurová, dovolu mi poděkovat Vám za zasloupanou výhru, která mě mile překvapila! Mám radost. Mapa Prahy je skutečně velmi pěkně zpracovaná, bude se určitě hodit. Měsíčník Kam po Česku jsem si oblíbil, je plný zajímavých informací. Snažím se jej pravidelně pořádit v příjemném Infocentru v Chebu, kam si často děláme s rodinou výlet. Rádi také soutěžíme. Když se navíc takto štěstí usměje, potěší to :-).

S pozdravem a poděkováním Jaromír Klimeš

Krásné pozdravení i Vám, pane Klimeši. Vaše poděkování jsem paní Božence Jurové vyřídil a rád. Děvčička má tolik starostí se soutěžení, protože ne vždy naši partneři rozešlou výhry načas. To by jeden nečekal, kolik bývá potom zbytečné mrzutosti. Také vyřídím pochvalu příjemnému infocentru v městě Chebu, které bude jistě rádo, protože v dnešních časech, když se nepochválíte sám, někdo jiný to málokdy udělá. Ohledně mapy Prahy a jejího využití bych v nejbližších dnech nabádal k mírné opatrnosti. Podle posledních vládních omezení se do Prahy dostanete pouze na služební cestu, na nákup, k veterináři, na svatbu či funus nebo do parku.

K otázce Edice ČT si dovoluji podotknout, že přimo na hoře Radhošť nestojí žádná z vyjmenovaných

soch, ale sousoší sv. Cyrila a Metoděje. Socha Rade-gasta stojí na hřebenové cestě z Pusteven na horu Radhošť na modře značené turistické cestě.

Vladimír Wnuk

Pravdu máte Vy, pane Wnuku, kterémužto se tímto omlouvám za zveřejnění námítky, ale nestává se často, abychom mohli pokárat Českou televizi. Edice České televize totiž formulovala otázku takto: Kterého slovanského boha zpodobňuje socha stojící na hoře Radhošť? A jak jistě všichni víme, Cyril ani Metoděj dosud nedosáhli postavení bohů. Zato však byli svatořečeni roku 1880, v roce 1981 je Jan Pavel II. prohlásil spolopatry Evropy, jsou hlavními patrony Moravy a svátek svatých Cyrila a Metoděje slavíme 5. července. Dobrý námět pro Toulavou kameru v neděli dopoledne.

Závěrem mi ještě dovolu jedno drobné pochlubeníčko... Na den výročí invaze spojeneckých vojsk do Československa 21. srpna 1968 se letos narodil na periferii Prahy tenhle neposed. Již celý měsíc mě budí, kdy ho napadne, dělá mi společnost a svou neposedností mě udržuje v bdělosti. Dostal tedy jméno po čaroději a rádcí krále Hyacinta ze seriálu Arabella – Vígo.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Rváč, pijan i renesanční humanista (465 let)

Mikuláš Daczičský z Heslova z rodu erbovních měšťanů se narodil 23. 12. 1555 jako syn Ondřeje Dačického, podnikatele i rychtáře v Kutné Hoře, a Doroty z Práchnan. Byl z celkem 15 dětí, ale přežili jen tři bratři a dvě sestry. V mládí jej vychovávali mniši v Kladrubském klášteře.

Když Mikulášovi v 15 letech zemřel otec, vrátil se domů do Kutné Hory, kde si užíval dědického podílu ze stříbrného dolu po otci. Žil prostopášným, bouřlivým životem po krčmách. Měšťané si stěžovali. Mikuláš byl ve vězení i šatlavě, ale dál s kumpány pil a rušil klid měšťanů. Po souboji v krčmě U Svobodů s Felixem Novohradským z Kolovrat, kterého

Erb Dačických na rodném domě v Kutné Hoře

zabil (1582), příští léta strávil ve vězení a u soudů. Soud skončil smírem, kdy vyplatil vdově 125 kop grošů. Oženil se v roce 1590 s Alžbětou Mládkovou a sňatek trval 20 let. Vnímavý renesanční humanista v dobách prostopášných pokračoval v rodové kronice po pradědečkovi Bartoši z Práchnan, dědečkovi Mikuláši z Práchnan a otci Ondřeji Daczičském. Mikulášův vážný tón, filozofický a historický nadhled i faktografická přesnost posunuly kroniku na zcela jinou úroveň. Zápisy předků totiž upravil a dal jim svůj osobitý vypravěčský styl. Mikuláš zemřel v pátek 25. 9. 1626 v Kutné Hoře, ve věku 70 let a 40 neděl, s čistou pamětí a vyznáním stálým. Tělo jeho jest v neděli u sv. Panny Barbory na Horách Kutných na krchově podle mateře jeho pohřbeno.

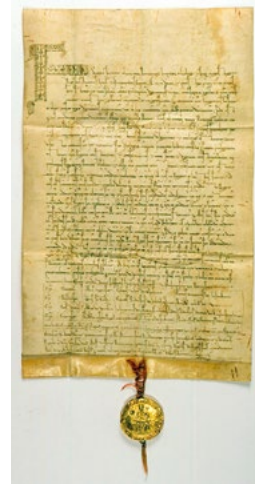
Antonín Fridrich

Mikuláš Dačický z Heslova

První český král (865 let)

Kníže Přemysl Otakar I. (* kolem roku 1155) se nesmazatelně zapsal do české historie. Stal se prvním českým králem, kterému se podařilo dědičně zajistit královský titul i pro své potomky.

Zlatá bula sicilská (1212)

sicilskou v roce 1212. Přemysl tím získal potvrzení královské hodnosti pro sebe i své nástupce. Zemřel 15. prosince 1230.

Ve složitých mocenských vazbách tehdejší Evropy se velmi dobře orientoval. Nebál se použít i zálužných prostředků k dosažení cíle. Jeho první korunovace českým králem proběhla na podzim 1198. Vrcholem jeho úsilí však bylo definitivní stvrzení postavení českého krále a českého státu v rámci římské říše Zlatou bulou

-liban-

foto © Wikimedia Commons

Zdeněk Fibich (170 let)

Zdeněk Fibich se narodil 21. 12. 1850 v myslivně poblíž Všebořic u Dolních Kralovic. Příroda mu později byla inspirací v celém tvůrčím životě.

Nejprve studoval ve Vídni a poté roku 1863 přestoupil na Malostranské gymnázium v Praze. Hudbu studoval u Zikmunda Kolečovského a na konzervatoři v Lipsku. Od července 1868 působil coby klavírista v Paříži. V letech 1869 až 1870 pak prohloubil své hudební znalosti v Mannheimu. Po návratu do Prahy v roce 1871 se zařadil do okruhu tvůrců kolem Bedřicha Smetany.

Roku 1873 se oženil s Růžnou Hanušovou a společně odjeli do litevského Vilniusu, kde Fibich působil jako učitel zpěvu. Z tohoto období pochází jeho *Smyčcový kvartet A dur*. Po smrti manželky se Fibich 23. 8. 1875 oženil s její sestrou Betty Hanušovou.

Skládá opery *Blaník* a *Nevěsta messinská* a působí i na poli pedagogickém.

Známa je též jeho symfonická báseň *Toman a lesní panna*. Postupně zaznamenává úspěchy doma i v zahraničí.

Rodný dům Zdeňka Fibicha

Hrob Z. Fibicha na Vyšehradě

Autorův klavírní cyklus *Národy, dojmy, upomínky* vzniká pod vlivem milostného vzplanutí k Anežce Schulzové. Od roku 1899 do své smrti byl Zdeněk Fibich operním dramaturgem v Národním divadle. Zemřel v Praze 15. října 1900 a je pohřben na Vyšehradě.

M. Foltýn

foto © Wikimedia Commons; autoři: Štíbrohorak, Richenza

Vladař na roztrhání (750 let)

Přemysl Otakar II. měl v roce 1270 napilno. Mezinárodní situace si krom jiného vynutila také jeho rychlý zásah v rakouských zemích.

Území Přemysla Otakara II. z roku 1272

Panovník byl na vrcholu sil a pečlivě sledoval zahraniční dění. Největším problémem pro něj byla smrt uherského krále a spojence Bély IV. a salcburského arcibiskupa Vladislava. Následné rozkolísání poměrů si vyžádalo vojenské zásahy. Otakar obsadil na podzim Kraňsko a poté Korutany a jmenoval zde pro hájení svých zájmů nové hejtmany. Tyrolského šlechtice Oldřicha z Taufersu a svého zetě Oldřicha z Drnholce. A schylovalo se k válce s Uhry...

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

1795 (225 let)

Vynález vývrtky se datuje do počátku 17. století. **Patent na vývrtku** si nechal zapsat britský reverend Samuel Henshall v roce 1795. Samotná korková zátka má dlouhou historii. Již staří Řekové věděli, že k uzavírání amfor je nejlepší korková zátka. Korek se získává z korkového dubu.

1925 (95 let)

První pokusy s přenosem obrazu se uskutečnily již v polovině 19. století. V roce 1884 byl patentován Nipkowův kotouč. Na jeho základě byl v roce 1925 proveden **první televizní přenos** skotským inženýrem Johnem Logie Bairdem. V roce 1928 uskutečnil první dálkový přenos z Londýna do USA.

1. 11. 1490 (530 let)

V Brandýse nad Orlicí proběhla **synoda jednoty bratrské**, na níž byly přijaty nové zásady. Upustilo se od dobrovolné chudoby členů jednoty, umožňovalo se jim zastávat úřady (jako například úřad konšela či rychtáře) a jednota se otevřela ke vstupu pro šlechtice i měšťany.

1. 11. 1865 (155 let)

V Plzni zahájilo činnost

Městské právovárečné divadlo jako druhá stálá česká divadelní scéna. První české přestavení proběhlo již 18. 1. 1835. Ve 30. letech 19. století byla budova divadla předána bezplatně k provozování právovárečnému měšťanstvu. Dnes nese název Divadlo J. K. Tyla.

7. 11. 1620 (400 let)

Polští **kozáci** v císařských službách **vydrancovali Kladno**. Lisovčiči byli žoldnéřský oddíl polské lehké jízdy, který zorganizoval plukovník Lisowský. Jeho žoldnéři prosluli svou odvahou, ale také brutalitou. Zasáhli i do průběhu bitvy na Bílé hoře – razantním útokem proti uherské jízdě.

Klasik moderní architektury (150 let)

„Ornament je zločin.“ Tímto provokativním výrokiem se proslavil jeden z nejvýznamnějších evropských architektů, přední představitel purismu a funkcionalismu **Adolf Loos**. Rodák z Brna (*10. prosince 1870) se svým radikálním přístupem k architektuře zapsal nesmazatelně do její historie.

Nezvladatelné dítě a nepříliš pilný student složil maturitu na Státní průmyslové škole v Liberci. Architektonická studia začal na vídeňské Akademii užitých umění a pokračoval na univerzitě v Drážďanech, nikdy je však nedokončil. Loos se vydal na zkušenou do Spojených států, kde vystřídal řadu zaměstnání a seznámil se se zdejšími architektonickými děním. Zaujaly ho myšlenky největší osobnosti chicagské školy Louise H. Sullivana,

Adolf Loos, kolem roku 1904, fotografie Otto Mayer

jež později rozvinul ve své vlastní tvorbě a radikální stati „Ornament a zločin“. V roce 1896 se usadil ve Vídni a založil si vlastní ateliér i školu. Patřil mezi vídeňské intelektuály, provokoval svým nonkonformním životním stylem a kritickými texty o vídeňském měšťáckém vkusu. Na počátku 20. let byl jmenován vedoucím bytové výstavby města Vídně, kde mj. projektoval obchodní dům Goldman & Salatsch nebo úsporné rodinné bydlení s terasami.

Müllerova vila v Praze Střešovicích

Léta 1924–1928 strávil v Paříži a stýkal se se světovými architekty v čele s Le Corbusierem. Realizoval zde dům pro dadaistu Tristana Tzaru. V Československu navrhl bytové interiéry v Plzni, společně s Karlem Lhotou Müllerovu vilu v Praze nebo obytnou kolonii řadových domů v Náchodě. Adolf Loos zemřel 23. 8. 1933 v sanatoriu v Kalksburgu u Vídně a pohřben byl na vídeňském centrálním hřbitově.

Alice Braborcová

foto © Wikimedia Commons

Šlechtic lékařem (145 let)

V Jindřichově Hradci se 12. listopadu 1875 narodil **Stanislav Provázek z Lanova, český lékař, mikrobiolog a parazitolog**. Spolu s Henriquem da Rocha Limou (1879–1956) objevil **původce tyfu**.

Stanislav Provázek, křtěný jako Stanislaus Josef Mathias Prowazek, se narodil do rodiny důstojníka rakousko-uherské armády Josefa Provázka a jeho manželky Marie. Když byl otec převelen do Plzně k 35. pěšímu pluku (1883), docházel zde Stanislav do české i německé obecné školy (1885). Nastoupil zde také na německé gymnázium, kde odmaturoval roku 1895. Otcí byl po odchodu do výslužby udělen šlechtický titul s přídomkem z Lanova. Stanislav studoval přírodní vědy na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze a na Vídeňské univerzitě, kde získal doktorát (1899). S medicínským výzkumem se seznámil v Královském ústavu pro experimentální terapii ve Frankfurtu nad

Mohanem (1901). Zabýval se zejména oborem bakteriologie, protistologie a epidemiologie. Zúčastnil se také několika expedic zaměřených na výzkum původců nemocí. Roku 1907 objevil na Jávě původce trachomu – infekčního onemocnění oka. Jako vedoucí oddělení protozoologie Ústavu pro lodní a tropické choroby v Hamburku podnikl také několik cest do Brazílie (1908), na Nový Zéland, na Sumatru, Novou Guineu, Samou a na řadu dalších ostrovů (1910–1912). Napsal přes 200 vědeckých prací a vlastnil několik sbírek z cest. Část je uložena v Náprstkově muzeu v Praze. Když propukla v době balkánských válek epidemie skvrnitého tyfu, byl vyslán do Srbska,

Doktor Stanislaus von Prowazek

aby zamezil jeho šíření (1913). Tyfus propukl i v zajateckém táboře poblíž Chotěbuzi, kam Provázek i Henrique da Rocha Lima přijeli a zavedli přísná opatření (1915). Při studiu přenosu nákazy zjistili, že přenašečem nákazy je veš šatní. Tehdy se však Provázek nakazil tyfem, kterému 17. února 1915 podlehl. Pohřben byl na lesním hřbitově na Bra-dle u Kamenice nad Lipou.

-Lucas-

foto © Wikimedia Commons, autor Anonymous

1525

(495 let)

Tadeáš Hájek z Hájku

* 1. 12. 1525

† 1. 9. 1600

český přírodovědec, osobní lékař Rudolfa II.

1810

(210 let)

Karel Hynek Mácha

* 16. 11. 1810

† 6. 11. 1836

český básník a prozaik

1840

(180 let)

Emanuel Bořický

* 11. 12. 1840

† 26. 11. 1881

český profesor, zakladatel geochemie

Avantgardní malíř (130 let)

Jedna z nejvýznamnějších postav českého výtvarného umění, malíř, grafik, ilustrátor a scénograf Jan Zrzavý byl již od mládí seznamován s uměleckou tvorbou. Vytvořil si svébytný výtvarný styl, který byl zpočátku inspirován zejména díly Leonarda da Vinci, Vincenta van Gogha či Edvarda Muncha.

Narodil se 5. listopadu 1890 v Okrouhlici u Havlíčkova Brodu. Vystřídal několik škol a při studiu v Brně vážně onemocněl. V roce 1905 se pokoušel o přijetí na Uměleckoprůmyslovou školu v Praze, ale neuspěl. Začal studovat soukromě, nakonec byl na školu přijat, po dvou letech ho však vyloučili. Stal se členem sdružení Sursus, Spolku výtvarných umělců, skupiny Tvrdošijní a Umělecké besedy. V letech 1924–1939 opakovaně navštěvoval Francii, hlavně Paříž a Bretaň, ze které umělecky čerpal a zařídil si tam i svůj ateliér. Věnoval se také scénografii pro Národní divadlo v Praze. Jeho rané dílo v sobě nese vlivy secesního symbolismu a impresionismu a později ho ovlivnil i kubismus. První

Jan Zrzavý, 60. léta (foto Karel Kuklík)

samostatnou výstavu měl na podzim 1918 v Topičově salonu v Praze. V roce 1940 mu byla uspořádána souborná výstava v Obecním domě. Později bylo jeho dílo nacisty označeno za zvrhlé umění a zakázali mu vystavovat. Po válce se stal profesorem malby a kompozice na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde učil až do r. 1950. Zrzavého dílo neodpovídalo tehdejšímu oficiálnímu umění socialistického realismu, přesto vystavoval a vycházely knihy s jeho ilustracemi. V roce 1966 mu byl dokonce udělen titul národního umělce. Jan Zrzavý zesnul 12. října 1977 v Praze a je pochován v milovaném Kruceburku.

-alba-

foto © Wikimedia Commons

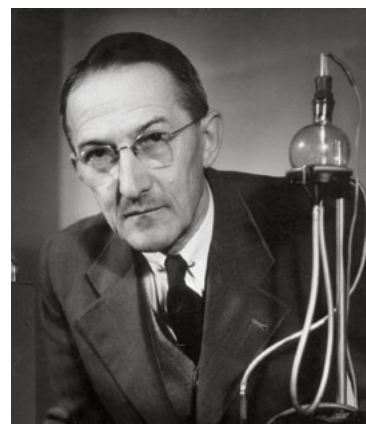
foto © Wikimedia Commons, autor archiv ÚJCH J. Heyrovského AV ČR, v. i.

Pracuj, dokonči, publikuj! (130 let)

V prosinci si připomínáme výročí narození Jaroslava Heyrovského, českého fyzikálního chemika, objevitele a zakladatele polarografie. Právě on byl naším prvním laureátem Nobelovy ceny.

Narodil se 20. prosince 1890 v Praze, kde studoval a odmaturoval na Akademickém gymnáziu (1909). Po ročním studiu chemie, fyziky a matematiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy odjel na studia do Londýna. Za války sloužil jako chemik ve vojenské nemocnici, mohl tak dál studovat a získat doktorát na Karlově univerzitě (1918). Poté se věnoval problematice rtuťové kapkové elektrody, sloužící k měření povrchového napětí rtuť. V Praze přednášel fyzikální chemii a byl jmenován docentem (1920). Při přednášce o objevu polarografie na zasedání Faradayovy společnosti v Londýně (1937) zaujal japonského vědeckého pracovníka Masuzó Šikatu. Spolu pak

sestrojili polarograf – přístroj pro automatický záznam křivky závislosti proudu na napětí při elektrolyze roztoku vzorku (1924). Slavný český vědec se vrcholného ocenění dočkal, ale až 37 let po vynálezu polarografie. Nobelovu cenu za chemii (vynález a využití polarografie), která mu nejen kvůli historickým okolnostem tolikrát unikla, převzal z rukou švédského krále Gustava Adolfa VI. ve Stockholmu (1959). Heyrovský byl nejen vynikajícím vědcem, ale také skvělým učitelem. Často citoval M. Faradaye: „Pracuj, dokonči, publikuj!“ Kromě vědy se věnoval sportu, kultuře a klavíru. Získal mnoho čestných doktorátů na zahraničních univerzitách, byl čestným členem vědeckých akademií

prof. PhDr. Jaroslav Heyrovský, DrSc.

v USA, Indii nebo Maďarsku a viceprezidentem Mezinárodní unie fyziků či prezidentem polarografické společnosti v Londýně. Byl také čestným členem Japonské polarografické společnosti, chemických společností Československa, Rakouska, Polska, Anglie a Indie. Zemřel 27. 3. 1967 ve státním sanatoriu na Smíchově a pohřben byl na Vyšehradě.

Lucie Sládková

1860
(160 let)
Rudolf Dvořák
* 12. 11. 1860
† 1. 2. 1920
český překladatel,
zakladatel
orientalistiky

1860
(160 let)
Alois Herout
* 17. 11. 1860
† 26. 11. 1943
český pedagog
a tvůrce českého
těsnopisu

1885
(135 let)
Václav Rabas
* 13. 11. 1885
† 26. 10. 1954
český malíř, mezi
prvními získal
titul národního
umělce

7. 11. 1750 (270 let)

Ve všech dědičných habsburských zemích byla zavedena **jednotná (zlatková) měna**, jejímž základem se stala vídeňská marka stříbra, rovnající se 12 tolarům neboli 24 zlatým. 21. září 1753 byla uzavřena s Bavorskem dohoda o konvenční měně, směřující k zavedení jednotné říšské měny.

16. 11. 1880 (140 let)

Bratři Kohoutové založili na Smíchově **Český klub velocipedistů**, první cyklistický klub v tehdejší Rakousko-Uhersku. V roce 1882 uspořádal klub na Invalidovně první veřejné cyklistické závody a o rok později se v Praze ustavila Česká ústřední jednota velocipedistů.

17. 11. 1895 (125 let)

Český voják, velitel, štábní důstojník a vojenský pedagog **Jaroslav Vedral**, často uváděn jako Vedral-Sázavský, se narodil 17. 11. 1895 v Mělníku nad Sázavou († 6. října 1944). Byl jedním ze dvou československých generálů, kteří padli na frontě v boji o Dukelský průsmyk.

20. 11. 1740 (280 let)

Marie Terezie byla poprvé **korunována**, zatím na arcivévodkyni rakouskou. Oficiálně se tak ujala dědictví svého otce, císaře Karla VI. Na uherskou královnu byla korunována 25. 6. 1741 v Bratislavě v chrámu sv. Martina a na českou královnu 12. 5. 1743 v Praze ve Svatovítském chrámu.

24. 11. 1915 (105 let)

Bedřich Hrozný oznámil, že se mu podařilo rozluštit klínovým písmem zapsaný **jazyk chetitských králů**. Zjistil, že chetitština patří mezi indoevropské jazyky a je příbuzná s řečtinou i latinou. Výsledky svého bádání publikoval v roce 1917 v práci nazvané Die Sprache der Hethiter.

Historia magistra vitae

28. 11. 1465 (555 let)

Na sjezdu u Zdeňka ze Šternberka na Zelené Hoře u Nepomuku byla založena skupinou šestnácti (vesměs katolických) pánů tzv. **jednota zelenohorská**, namířená proti králi Jiřímu. Jejich aliance brzy našla spojence ve Vratislavi a v některých katolických a německých městech.

28. 11. 1695 (325 let)

„Na popravisti královského města Plzně před očima 66 svých krajanů a jejich malých synků... **oběšen** byl **Jan Sladký, řečený Kozina**, sedlák z Újezda u Domažlic, oběť pomstyctivosti Lamingerovy a mučedník za práva Chodů.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, str. 971)

29. 11. 1920 (100 let)

Radiotelegrafista, československý voják a příslušník výsadku Percentage **František Pavelka** se narodil 29. 11. 1920 v Břeclavi († 11. 1. 1943). Byl prvním československým výsadkářem vyslaným z Velké Británie, kterému se po 11,5 hodiny dlouhém letu podařilo seskočit v Protektorátu.

3. 12. 1310 (710 let)

„**Jan**, hrabě lucemburské a **král český**, toho dne s pomocí řezníkův pražských, kteříž bránu městskou u sv. Františka vysekavše, tudy ho s lidem jeho pustili, **zmocnil se Prahy** a vyhnal Jindřicha, kníže korytanské.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, str. 983)

5. 12. 1880 (140 let)

Založena **Ústřední matice školská**, společnost pro organizování a řízení českého školství v monarchii. Jejím úkolem bylo zakládání a udržování obecných, měšťanských, odborných a středních škol s češtinou jako vyučovacím jazykem v národnostně smíšených, převážně pohraničních oblastech.

Královna volantu (120 let)

Připomeňme si významnou automobilovou závodnicí **Elišku Junkovou**, která se ve svém Bugatti dokázala vyrovnat nejlepšímu jezdci Grand Prix. Rodačka z Olomouce se narodila **16. 11. 1900** jako **Alžběta Pospíšilová**.

Již jako dítě chtěla cestovat, proto se začala učit jazyky. Po skončení studií, v 16 letech, pracovala na pobočce olomoucké banky, kde se poznala s budoucím manželem Čeňkem Junkem. Pro zdokonalení se ve francouzštině odjela do Francie (1918), kde pracovala v zahradnické firmě. Jelikož ji ve Francii oslovovali Elisabeth, začala si říkat Eliška a Junkovou se stala 24. 6. 1922, kdy se provdala za Čeňka, automobilového závodníka. Ten ji také přivedl k závodění. Začínala jako spolujezdkyně manžela a posléze jezdila sama. V Paříži se seznámila s Ettorem Bugattim, na jehož vozech „bugatkách“ později vyhrávala své závody. Dva roky po prvním samostatném startu (1926) se stala

nejrychlejší ženou světa. Vyrovnala se nejlepšímu jezdci v historii Grand Prix a začalo se jí říkat „Královna volantu“. Největším úspěchem bylo 5. místo v závodě Targa Florio (1928). Vyhrála i několik dalších závodů a jako první žena na světě vyhrála mezinárodní závod Zbraslav–Jiloviště (1926). Ovšem již po pěti letech ukončila úspěšnou závodní kariéru, a to v reakci na smrt milovaného manžela Čeňka při závodě v Německu (1928). Ze světa motoristického sportu však neodešla, věnovala se organizační práci, zasadila se o vznik Masarykova okruhu v Brně a pomáhala firmě Baťa s vývojem pneumatik. V šedesátých letech 20. století psala do časopisu Za volantem a vydala knihu

Eliška Junková (jaro 1927)

Má vzpomínka je Bugatti (1972). Získala ocenění Zasloužilá mistryně sportu a v roce 2019 jí prezident Miloš Zeman, in memoriam, udělil medaili za zásluhy. Eliška Junková zemřela 5. 1. 1994 v Praze a pohřbena byla na Vinohradském hřbitově.

Lucie Sládková

foto © Wikimedia Commons

Kouzelník filmových triků (110 let)

Filmy režiséra **Karla Zemana** patřily k tomu nejlepšímu, co v našem filmovém průmyslu vůbec vzniklo. Vynález zkázy se promítal ve dvaasedmdesáti zemích světa, Cesta do pravěku prý dokonce ohromila a snad i umělecky ovlivnila **Stevena Spielberga**.

Světově známý režisér se narodil 3. listopadu 1910 v Ostroměři v domě č. 105, kde jeho otec vlastnil výrobu perletových knoflíků. Vystudoval obchodní školu a kurz reklamního výtvarnictví ve Francii. V roce 1942 ho režisér Elmar Klos přivedl do zlínských ateliérů. S animací a trikovými záběry začal profesionálně v roce 1943, kdy společně s Hermínou Týrlovou a Bořivojem Zemanem pracoval na snímku Vánoční sen. V roce 1955 přišla do kin Cesta do pravěku – příběh čtyř kluků, kteří se po řece času dostanou až mezi dinosaury. Zeman v něm nápavitě zkombinoval herce a animaci. Říká se,

Karel Zeman vpravo, během natáčení filmu Pan Prokouk ouřaduje (1947)

že se jeho filmem inspiroval i americký režisér Steven Spielberg, když natáčel Jurský park. Světový úspěch Zemanovi přineslo zfilmování románu J. Verna Vynález zkázy. Promítat se začal v roce 1958, okamžitě ho koupilo 72 zemí a jen v New Yorku ho uvádělo 96 kin

najednou. Takový úspěch neměl žádný český film – předtím ani potom. Po Vynálezu zkázy přišly další úspěchy, například Baron Prášil s Milošem Kopeckým v hlavní roli.

Karel Zeman dostával filmové ceny po celém světě – ve své sbírce měl ocenění z Benátek, Locarna, Mannheimu, Moskvy, Paříže, San Francisca, Bostonu, Addis Abeby, Teheránu, Rimini, Sorrenta i Lausanne. Společně s Hermínou Týrlovou a Jiřím Trnkou je považován za zakladatele československého animovaného filmu.

Zemřel 5. dubna 1989 ve Zlíně a byl pohřben na místním Lesním hřbitově.

Marcela Kohoutová

foto © Wikimedia Commons

1885
(135 let)
Marie Janků-Sandtnerová
* 8. 12. 1885
† 21. 2. 1946
česká učitelka,
autorka kuchařek

1890
(130 let)
Bohuslav Martinů
* 8. 12. 1890
† 28. 8. 1959
český hudební skladatel

1920
(100 let)
Věra Tichánková
* 7. 12. 1920
† 9. 1. 2014
česká herečka,
nositelka
Ceny Thálie
za celoživotní
mistrovství (2002)

Studentský sen skutečností (100 let)

Jeden z našich nejznámějších cestovatelů, štramberský rodák Jiří Hanzelka, byl také spisovatelem, publicistou a fotografem. Narodil se 24. prosince 1920 a již od dětství toužil po cestování. To se mu nakonec vyplnilo. Procestoval Evropu, Afriku, Jižní Ameriku, Asii i Oceánii.

První tři roky žil s rodiči v Kopřivnici, kde jeho otec pracoval v automobilce Tatra. V Bratislavě bydleli do roku 1930 a poté se přestěhovali do Prahy. Po maturitě na obchodní škole (1938) začal studovat Vysokou obchodní školu, kterou dokončil až po válce (1946). Během studií se seznámil s Miroslavem Zikmundem, budoucím partákem na cestách i spoluautorem jejich cestopisných knih. První cestu do Afriky a Jižní Ameriky (1947–1950), během které navštívili 48 zemí a naježdili 111 000 km, absolvovali ve voze Tatra 87. V Peru se s ní dostali dokonce do výšky 4860 m n. m. Sami pak docílili největší výšky při výstupu

na Kilimandžáro (5895 m n. m.). Po návratu do Československa (1954) se Jiří Hanzelka oženil a měl syna Jiřího a dceru Hanu. Druhou cestu podnikli oba cestovatelé ve dvou vozech Tatra 805 (1959–1964) a projeli Asii i Oceánii. Krátce po návratu z druhé cesty zemřela Jiřímu jeho žena na rakovinu. Jako přesvědčenému sociálnímu demokratovi, stojícímu na straně tzv. reformních komunistů, mu bylo znemožněno od roku 1969 dále publikovat a účastnit se veřejného života. Do roku 1983 nesměl získat oficiální zaměstnání, zvláště pak kvůli podpisu Charty 77. V roce 1987 se přestěhoval do Sedla u Jindřichova Hradce. Spolu

Cestovatelské legendy – Jiří Hanzelka (vpravo), Miroslav Zikmund a Tatra 87

s Miroslavem Zikmundem získali Cenu Egona Erwina Kische za celoživotní dílo (1993), medaili Za zásluhy II. stupně (1999), Cenu ministra životního prostředí za mimořádný přínos pro životní prostředí (2000) a medaili Artis Bohemiae Amicis (2002). Jiří Hanzelka zemřel 15. 2. 2003 v Praze a pohřben byl na hřbitově u kostela sv. Jiljí v Domaníně, nedaleko třeboňského parku u Schwarzenberské hrobky.

LucaS

foto © Technické muzeum Tatra

Velký cestovatel (90 let)

V kalendáři stálo datum 19. prosince 1930 a v městečku Bílina se toho dne narodil Miloslav Stingl. Tehdy ještě ani on sám netušil, jak dobrodružný život ho čeká. Život cestovatele a dobrodruha, který se vydá do končin plných nástrah, kde místy půjde i o holý život.

Již jako mladík se vydává na cestu do Tichomoří, aby poznal místní kmene a jejich zvyky. S jeho přátelskou a vlídnou povahou je u jednoho indiánského kmene za divokého tance místních indiánek přijat velkým Tatuem a zvolen indiánským náčelníkem Okimou. Jeho jmenování muselo samozřejmě schválit československé ministerstvo zahraničí. Na svých cestách nebyl vždy jen oslavován. Když zavítal na ostrov Novou Guineu, domorodému kmeni kanibalů a lovců lebek se velmi zamlouval. Lebku bílého muže na svých kůlech ještě neměli. Tak tak unikl jistě smrti. Miloslav Stingl všechny své

Miloslav Stingl v roce 2015 podepisuje svoji knihu

poznatky a zážitky sepsal a zároveň vydal v mnoha knihách. V jedné, nazvané

„Sex v pěti dílech světa“, popsal sexuální zvyky jednotlivých národů, kdy u jednoho z nich byla nevěsta ve svůj svatební den znásilněna všemi muži kmene. Miloslav Stingl byl velký člověk s velkým srdcem. Jeho životním krédem bylo havajské přísloví „Nade všechny národy je lidství“. Procestoval 150 zemí, podnikl 14 cest kolem světa, osvojil si 17 jazyků či dialektů a je jediným Čechem, který se stal náčelníkem indiánského kmene. Zemřel v Praze v 89 letech a jeho ostatky spočinuly v rodinné hrobce na Vyšehradě.

Martina Jurová

foto © David Sedláček

1925
(95 let)
Obrněný automobil vz. 23 zvaný „Želva“
1. 11. 1925
začal se dodávat Československé armádě

1930
(90 let)
Josef Vinklář
* 10. 11. 1930
† 18. 9. 2007
český herec, člen činohry Národního divadla

1940
(80 let)
Jana Drbohlavová
* 22. 11. 1940
† 28. 10. 2019
česká herečka

10. 12. 1970 (50 let)

Na zasedání ÚV KSČ byl přijat dokument **Poučení z krizového vývoje** ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ. Zasedání definitivně uzavřelo období tzv. pražského jara a zahájilo proces totální normalizace života celé společnosti.

18. 12. 1935 (85 let)

Edvard Beneš byl zvolen **prezidentem** republiky. Po rozhodnutí slovenských lidí volit Beneše stáhl den před volbami protikandidát pravice Bohumil Němec svou kandidaturu. Pro Beneše hlasovalo 340 poslanců a senátorů, Němec dostal 24 hlasů a 76 hlasovacích lístků bylo prázdných.

27. 12. 1370 (650 let)

První zatím známá česky psaná listina vůbec pochází z roku 1370 a obsahuje dohodu o užívání háje v Psárcích, kterou uzavřel Pešl Neumberger, měšťan Většího Města pražského s panem Bočkem z Kunštátu a Poděbrad. Vznikla vlastně díky absenci někoho, kdo by listinu napsal v latině.

30. 12. 1420 (600 let)

Koncem prosince **nabídlo husitské poselstvo českou korunu** polskému králi Vladislavu II. Jagellovi, neboť po smrti Václava IV. odmítl Zikmundovy dědické nároky. Vladislav nabídku nepřijal. Korunu nepřijal ani velkokníže Vytautas, poslal ale do Čech Zikmunda Korybutoviče.

30. 12. 1915 (105 let)

Hrabě Max Coudenhove, rakouský **místodržitel** v Čechách v letech 1915–1918, **zakázal užívání češtiny** jako úředního jazyka v okresní a zemské správě, zakázal také české knihy, časopisy a cenzuroval české učebnice. Politickým smýšlením byl Němec a k českému obyvatelstvu byl nesmířlivý.

text: Pavel Edoard Vančura (redakce@kamposkesku.cz)

Žižkovský vysílač od západu z Petřínské rozhledny

Žižkovská raketa (35 let)

Stavba jedné z nevyšších staveb v Praze započala 24. listopadu 1985. Žižkovská televizní věž byla navržena architekty Václavem Aulickým a Jiřím Kozákem. Její stavbu však doprovázela řada protestů místních občanů. Dokončena a uvedena do provozu byla nakonec až roku 1992.

Věž se tyčí nad žižkovskou zástavbou do výšky 216 metrů. Přestože vzhledově připomíná spíše raketu, dosud neodstartovala a patrně ani neodstartuje. Musí totiž místo rajzování po vesmíru sloužit telekomunikačním účelům. Přesto se v jejích útroběch nalézají hotelové apartmá, restaurace a vyhlídkový prostor, ze kterého máte Prahu jako na dlani. Za dobré viditelnosti dohlédnete až 100 km daleko. Když se na věž dobře zadíváte, řeknete si, co to po ní leze? Ano, zrak vás nešálí, jsou to přerostlá mimina. Na věž byla umístěna v roce 2000 a jsou dílem známého architekta Davida Černého. Jen pro zajímavost, jedno mimino je 3,5 metru dlouhé, 2,6 metru vysoké a váží 100 kilogramů. Jestlipak víte, kolik takových mimin po věži leze? Napište nám na adresu redakce do 15. 11. 2020 nebo na martina@kampocesku.cz a nejtípnější odpověď získá od redakce tričko Mazaný čtenář.

Martina Jurová

Miminka Davida Černého

Nešťastná Bílá hora 1620 (400 let)

Místo nedělní „skoro už“ svatomartinské husy a poobědového šlofika bitva? A že její dopady určí osud jednoho národa na příštích zhruba 300 let? Na Bílé hoře se 8. listopadu 1620 událo neuvěřitelné.

Bitva na Bílé hoře na obraze Pietera Snayerse

Fridrich Falcký na obraze Michiela van Mierevelta (okolo 1628/32)

Situace v Čechách nebyla jednoduchá. Na jedné straně snaha vládnoucích Habsburků o posílení svého vlivu a vypořádání se s protestantským viděním světa a na straně druhé právě postavení českých stavů a postupné potlačování jejich práv a bývalých svobod. Tento společenský kvas vyústil v květnu 1618 v tzv. druhou pražskou defenestraci, kdy byli z oken Pražského hradu vyhozeni dva místodržící Vilém Slavata a Jaroslav Bořita z Martinic. Tak se odstartovalo povstání a další nepokoje, které v českém měřítku vyřešila bitva na Bílé hoře a hromadná poprava českých pánů v roce následujícím.

Samotná bitva byla ve skutečnosti spíš dvouhodinovou šarvátkou. K bitvě snad ani nemuselo dojít, ale v čele Katolické ligy stojící bavorský kníže Maxmilián tlačil na rozhodné a rychlé vítězství. Proti sobě stály vojska českých stavů s uherskými a horňáckými spojenci v počtu 20 000 vojáků proti císařskému vojsku Ferdinanda II. a vojsku Katolické ligy o cca 28 000 mužů. Stavovská vojska vsadila na modernější řazení podle holandského vzoru, protivníci zvolili tradiční španělský model. Původně dobře zaujatá výchozí pozice na vyšším místě před branami města se nakonec neukázala jako šťastná. Samotná taktika nehrála úplně podstatnou roli. Tou se stala bojová morálka stavovských vojsk, která byla přímo úměrná nevyplaceným žoldům. Mnoho velitelů se k bitvě z pražských křčem ani nedostavilo.

Velitelé Katolické ligy a císařských vojsk byli překvapeni, jak snadno vlastně zvítězili. Nejdříve zaútočili na levé křídlo stavů, které vedl Jindřich Matyáš Thurn. Hned při druhém pokusu o útok císařských vojsk se dali stavové na útěk dříve, než k nim stačil nepřítel vůbec dorazit. K nim se přidávala celá řada okolních jednotek, zmatek stoupal a stále více jednotek se téměř bez boje otáčelo

Památník bitvy na Bílé hoře

a přichalo z bojiště. Chvilkový odpor a naději pro české stavy vnesl do bitvy Kristián mladší z Anhaltu, který zastavil na krátkou dobu postup protivníkových vojsk. Jeho jízda byla ale smetena, a když se uherská jízda po prvním kontaktu s nepřítelem rozutekla, bylo vše na levém křídle a středu jasno. Bylo po bitvě raz dva.

Zimní král Fridrich Falcký osobně spatřil prchající české vojáky a pochopil, že bitva je ztracena. Ve zmatku s královnou Alžbětou shromáždili korunu, klenoty, svatováclavský archiv, dvořanstvo a malého syna a uprchli z Prahy. Zpráva o útěku krále způsobila zděšení a morální rozvrat. Ačkoliv se do Prahy již nikdy nevrátil, titul českého krále přesto používal až do své smrti v roce 1632.

Bitvou na Bílé hoře byla ukončena první část třicetileté války vítězstvím Katolické ligy a rakouských i španělských Habsburků. Pro české země porážka jejich stavů znamenala upevnění moci panovníka a katolického náboženství. Do země se vracejí jezuité a provádějí důslednou rekatolizaci. Čechy se až do roku 1918 stávají součástí habsburského soustátí se všemi svými klady a zápory. Přichází období baroka, které z dnešního pohledu už ale nehodnotíme jako vyloženou „dobu temna“.

-babok-

Nymburk – město, kde se nezastavil čas

Královské město Nymburk má rozhodně co nabídnout. Obdivovatelé středověké architektury nemohou minout středověké opevnění z červených pálených cihel.

Středověké opevnění

Chrám sv. Jiljí

Do dnešních dob se dochoval pás hradeb se šesti věžemi o délce 200 metrů, který byl romanticky upraven počátkem 20. století architektem Ludvíkem Láblerem. Mezi další středověké stavby patří například **chrám sv. Jiljí** ze 13. století, který je ukázkou gotické cihlové architektury. Za kostelem se nachází **pravěká mohyla**, unikátní nález skříňového mohylového hrobu z pozdní doby kamenné.

Při procházce skrz hradby nelze minout **Starou rybárnu**, kde se podle pověsti ukrývala Eliška Přemyslovna, která utíkala před intrikami svého švagra Jindřicha Korutanského. Od Staré rybárny milovníci pěší turistiky, cyklistiky a in-line bruslení ocení **Labskou**

cyklostezku, která vede proti proudu řeky Labe směrem na Poděbrady. Patří mezi oblíbenou a hojně využívanou trasu. Novinkou tohoto roku je **bezbariérová lávka**, která vznikla v místě plavební komory nymburské hydroelektrárny. Díky tomu je možné se dostat bezpečně a bez omezení na druhý břeh.

Po proudu řeky směrem k mostu nelze minout bývalý **Šafaříkův mlýn**. Ten kdysi napájel labskou vodou místní vodárnu, tzv. **Tureckou věž**. V její blízkosti se nachází **železobetonový most** z roku 1912, který patří mezi technické památky. Procházka láká i na druhý břeh do části Zálabí. Když se totiž řekne Nymburk, většině návštěvníků se vybaví **pivo**, a ne

ledajaké, ale **Postřižinské**. To je známé díky spisovatelci Bohumilu Hrabalovi, který v místním pivovaru vyrůstal. Tím se inspiroval při psaní své novely **Postřižiny**, která se stala předlohou pro stejnojmenný film Jiřího Menzela. Cestou k pivovaru se nachází **vila Hrabalka**, kde rodina Hrabalových žila. Místní pivo můžete ochutnat v podnikové prodejně pivovaru anebo v jedné z vybraných restaurací. V areálu pivovaru se také nachází pamětní deska spisovatele, která je umístěna na hlavní budově v úrovni „kam čurají psi“, tak jak si to přál.

Nymburský pivovar

Nymburk

Turistické informační centrum
náměstí Přemyslovců 165, 288 02 Nymburk
tel.: +420 325 501 104
e-mail: infocentrum@meu-nbk.cz
www.mesto-nymburk.cz

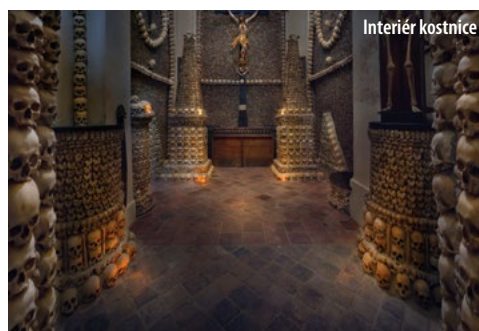
foto © Jaroslav Kocourek

Objevte poklad v srdci Kolína

Využijte přicházejících zimních dní k procházce tajemným Bartolomějským návrším v Kolíně. Dýchne na vás atmosféra naší slavné minulosti a poetická nálada historického zákoutí Kolína.

Zahrady na parkáně a kostnice

Interiér kostnice

Chrám sv. Bartoloměje je dominantou města a také jedinou národní kulturní památkou, stavbu vysokého katedrálního chóru prováděl v letech 1360–1378 významný stavitel té doby Petr Parléř. Obohatil tak Kolín o jedno z nejoriginálnějších děl gotické architektury lucemburského období.

Celoročně vás zveme k návštěvě nově otevřeného areálu rozprostírajícího se kolem chrámu a k procházce kolem hlavní městské hradby, po místech, kde býval dříve hřbitov nebo kudy chodil Jakub Krčín do školy. Odpočinout od shonu si můžete na zelených parkánech, v rozáriu či u bylinkové zahrádky.

foto © Ladislav Remner

Interiérové návštěvnícké okruhy vás zavedou do samotného chrámu sv. Bartoloměje a do barokní kostnice postavené roku 1733. Množstvím kostí a bohatostí ornamentální výzdoby jde v rámci území ČR o stavbu srovnatelnou snad jen s kostnicí v Sedlci u Kutné Hory. Nově přístupné jsou budovy staré farní školy a zvonice. V prvním nadzemním podlaží zvonice, která byla postavena na počátku 16. stol., je vystaven restaurovaný chrámový poklad, zvonice dále nabízí lapidárium a vyhlídku na město z vnějšího ochozu. Zpřístupněna je nově i stará farní škola s interaktivní expozicí věnovanou historickým událostem města a slavným

Chrám sv. Bartoloměje

osobnostem Kolína. Pro aktuální otevírací dobu památek a objektů sledujte mimořádná opatření a informace na www.bartolomejskenavrsi.cz.

otevírací doba v zimním období

Interiéry historických objektů
listopad–březen |
pátek 9–17 hod. | sobota–neděle 10–17 hod.
24. 12., 25. 12., 31. 12., 1. 1. zavřeno

Zahrady na parkáně
listopad–duben | úterý–neděle | 9–17 hod.

www.bartolomejskenavrsi.cz
www.infocentrum-kolin.cz

Libušín

Budeč

Přemyslovská hradiště středních Čech

Vydejte se s námi na výlet ranou historií, k samým kořenům naší státnosti. V zádumčivém čase podzimu i předvánočním shonu oceníte genius loci těchto míst. Odměnou vám budou místa tajemná, bájemi opředená, vždy však skutečná. Každé je zapsáno v našich dějinách, stejně jako v učebnicích školního dějepisu.

LEVÝ HRADEC

Hradiště se rozkládalo na území dnešních Roztok a jednalo se o jedno z prvních mocenských

center přemyslovského státu. Považováno je za kolébku křesťanství v Čechách, protože tu byl založen nejstarší křesťanský kostel u nás.

Kostel Nanebevzetí P. Marie ve Staré Boleslavi

STARÁ BOLESLAV

Je nejstarším poutním místem u nás a poutní chrám Nanebevzetí Panny Marie dodnes střeží palladium země české. Hradiště zbudované na přelomu 9. a 10. století vstoupilo do historie za tragických událostí roku 935, kdy tu byl zavražděn kníže Václav, později svatý patron českého národa.

LIBUŠÍN

Kosmova kronika ho popisuje jako místo, odkud vládla kněžna Libuše, věštila slávu Praze a poslala pro Přemysla Oráče. Dějištěm těchto bájných událostí tedy nebyl Vyšehrad, ale právě Libušín. Přemyslovské hradiště Libušín z konce 9. století plnilo vojenskou funkci do přelomu 11. a 12. století.

TETÍN

Počátky hradiště jsou spjaty se dvěma ženami. První byla bájná Teta, sestra kněžny Libuše. Druhou, historicky již doloženou ženou byla svatá Ludmila, která tu jistý čas vychovávala svého vnuka, budoucího knížete Václava. Ludmila byla na Tetíně roku 921 úkladně zavražděna. Svatořečena byla v 11. století.

LIBICE NAD CIDLINOU

Nejdůležitějším obdobím opevněného hradiště s mincovnou, kamenným kostelem a knížecím palácem byla druhá polovina 10. století, kdy tu sídlil knížecí rod Slavníkovců. Spory s Přemyslanci vyvrcholily roku 995 přepadením hradiště, povražděním Slavníkovců a vypálením. Hradiště ale zaniklo až po požáru roku 1130.

Levý Hradec

LŠTĚNÍ

Původně starořímská osada, kterou legie využívaly při ochraně obchodní cesty z Říma k Severnímu moři. V první polovině 9. století tu Slavníkovci vybudovali hradiště, které později získali Přemyslovci a zaniklo počátkem 13. století v důsledku výstavby kamenných hradů.

BUDEČ

Návrší nad dnešní obcí Zákolany bylo opevněno v 9. století za vlády knížete Bořivoje a jeho syn kníže Spytihněv tu dal postavit kostel sv. Petra. V 10. století se tu učil základům čtení a psaní pozdější kníže Václav. Významnou dochovanou stavbou je rotunda sv. Petra a Pavla s oválnou lodí, z dob Spytihněva.

DŘEVÍČ

Hradiště vzniklo na vrchu osídleném již v neolitu. Význam hradiště vzrostl za vlády Přemyslovců jako součást sítě rodových pevností v 10.–13. století. Ve 12. století bylo ještě střediskem správy přílehlého kraje, ale poté bylo opuštěno a ve 13. století zaniklo.

Střední Čechy
královské

Další tipy na výlety
www.strednicechy.cz

Tetín, kostel sv. Jana Nepomuckého

Kdo ví, odpoví...

1. Bájně kněžny Kazi, Teta, Libuše byly dcery...

- a) Čechovy
- b) Skokovy
- c) Krokovy

2. Jak se jmenoval první skutečný český kníže?

- a) Strojmír
- b) Bořivoj I.
- c) Svatopluk I.

 Své odpovědi nám pošlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/ souteže nebo poštou na adresu redakce.

Deset autorů správných odpovědí obdrží od Středočeské centrály cestovního ruchu zajímavé ceny.

Libice nad Cidinou

Spisovatel z Rakovníka

Sehrál klíčovou roli při vzniku významného prvorepublikového nakladatelství Aventinum a za svůj nejlepší román, psychologické soudní drama *Váhy a meč* (1928), si vysloužil přirovnání k Dostojevskému.

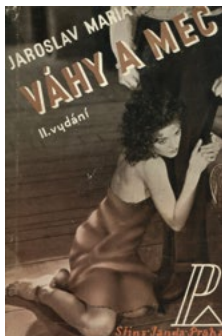

Spisovatel Jaroslav Maria

Obálka knihy *Spravedlnost*

Před 150 lety se ve středočeském Rakovníku narodil spisovatel Jaroslav Maria (1870–1942). Začínal koncem 19. století jako dramatik, na konci druhého desetiletí 20. století však po neúspěchu svých her divadelní tvorbu opustil a věnoval

Obálka knihy *Váhy a meč*

se psaní psychologických románů. Literární tvorba byla pro Mariu zálibou. Pod svým skutečným jménem Jaroslav Mayer působil jako advokát v jihočeském Táboře, kde se usadil v roce 1909. Vedle literární tvorby, které se obvykle věnoval časné ráno před zahájením své advokátní praxe, byla jeho velkou zálibou Itálie a její umělecké poklady. Na toto téma napsal i úspěšného turistického průvodce. Za heydrichiády v roce 1942 byl zatčen gestapem za údajné schvalování atentátu. Popravě zastřelením unikl jen díky náhlému zrušení stanného práva. Nacistické žaláře však již neopustil. Z věznic gestapa v Terezíně byl na podzim 1942 dopraven v hromadném transportu vězňů do koncentračního tábora v Osvětimi, kde 3. listopadu 1942 podlehl tyfové nákaze. Nakladatelství Academia připomnělo letošní 150. výročí Mariova narození vydáním jeho uměleckých pamětí s názvem „Já“.

Rakovník

Městská knihovna Rakovník
Husovo náměstí 114, 269 01 Rakovník
tel.: + 420 313 513 310
www.knihovna-rakovnik.cz

Adventní oslavy v Kralupech nad Vltavou

Od roku 2017 jsou Adventní oslavy v Kralupech soustředovány především do centra města. Stále rozvíjející se Palackého náměstí skýtá v tomto ohledu velký potenciál, což ostatně dokumentují obrázky z loňského roku.

Protože se oslav zúčastnilo velké množství místních i přespolních občanů, rozhodli se organizátoři pro programové rozšíření do všech adventních víkendů. Nicméně nad kulturními akcemi stále visí velký otazník, neboť koronavirová situace se v celé České republice nevyvíjí nikterak pozitivně.

S velkou pravděpodobností se tedy Adventní oslavy v Kralupech uskuteční v mnohem skromnějších podmínkách, alespoň tedy co týče programové pestrosti. Smělým plánem v tomto ohledu zůstává alespoň slavnostní rozsvícení vánočního stromu, které by se mělo konat 28. 11. 2020. Palackého náměstí bude zároveň od prvních adventních dnů

vyzdobeno jedinečnými vánočními proprietami, díky kterým se centrum města po roce znovu rozzáří. Aktuální dění v souvislosti s Adventními oslavami lze sledovat na webových stránkách www.mestokralupy.cz, kde budou následně uveřejněny i zprávy v souvislosti s tradičním rozsvícením vánočního stromčku v městské části Minice.

Město Kralupy nad Vltavou
Palackého nám. 1, 278 01 Kralupy nad Vltavou
tel.: +420 315 739 811
www.mestokralupy.cz

Vánoce na Kladenském zámku

6. 11. 2020 – 17. 1. 2021

Kateřina Miler

ILUSTRACE

Kromě výstavy autorských ilustrací **Kateřiny Miler** bude zároveň v Galerii Kladenského zámku probíhat od 15. 12. 2020 do 10. 1. 2021 **výstava řezbáře a restaurátora Oldřicha Čecha a jeho Kralických betlémů**, doplněných o ryze vánoční historické artefakty ze soukromé sbírky. Ve vánočním duchu se ponese i další doprovodná výstava **Andělé Emilie Milerové**, pozůstalé manželky kladenského rodáka Zdeňka Milera.

Krásný advent a vánoční čas!

Pohled na město přes Vajgar

Toulky Jindřichovým Hradcem

V období adventu, kdy je město nádherně vyzdobené, vás přibližně tříkilometrová trasa provede malebnými zákoutími města.

Kostel sv. Jana Křtitele

Vánoční Stará radnice

Vycházka začíná na **Masarykově náměstí** u mapy sloužící turistům k orientaci. Od této mapy se vydáme Klášterskou ulicí k **františkánskému klášteru s kostelem sv. Kateřiny**. Před klášterem zahne vlevo a vstoupíme do malého parku až do Husovy ulice, kde vpravo uvidíme objekt Gymnázia Vítězslava Nováka. Projdeme areálem kolejí naproti gymnáziu a v přímém směru pokračujeme kolem Základní umělecké školy do Husových sadů.

V sadech zabočíme vpravo k soše Jana Husa. Kolem sochy sejdem po schodech na terasu pod hradbami, kde se nám naskytne výhled na zámecký komplex. Pokračujeme dolů po schodech cestou mezi hradbami a řekou Nežárkou. Asi po 100 m stoupá vlevo vzhůru do hradeb schodiště. Vystoupáme po schodišti a Liliovou uličkou v přímém směru dojdeme **k proboštskému kostelu Nanebevzetí Panny Marie**. Proti vyústění uličky je na zdi kostela deska upozorňující, že v těchto místech prochází **15. poledník**, jenž je vyznačen v dlažbě. Po pravé straně se nachází objekt bývalé jezuitské koleje patřící k nejstarším zachovaným

v Čechách. Rohovou stavbou je **kaple sv. Maří Magdaleny**, jež je nejstarším městským kostelem z 13. století.

Kolem kaple zabočíme vpravo na Balbínovo náměstí. Zaujme nás empírová **budova Landfrasovy tiskárny**. Proti ní se nachází **Muzeum Jindřichohradecká**, bývalé jezuitské gymnázium, mezi jehož expozice patří například světoznámé pohyblivé **Krýzovy jesličky**, které bývají otevřené téměř celoročně, zejména pak v adventním čase jsou skvělým tipem k navození vánoční atmosféry.

Pokračujeme okolo muzea **Nežárskou branou**. Přejdeme most přes Nežárku. Za mostem odbočíme první ulicí vlevo. Na nároží domu je vyobrazena hlava – tzv. **dům „U Bradáče“**. Štuková hlava údajně označuje, kam až kdysi sahala hladina při povodni, nebo označovala holičský krátek. Ulice pokračuje vzhůru na svah nad řekou. Z dalšího úseku je široký výhled na zámecký komplex. Přejásnou stavbou na pravém okraji je zámecký Rondel, perla evropského manýrismu z 16. století. Pod zámkem u řeky jsou vidět bývalé koželužské

domky. Nejstarší panský dvůr zakoupila roku 1911 Marie Hoppe Teinitzerová a založila zde Uměleckou textilní dílnu. Gobelíny z této dílny jsou světově známé a nyní jejich slávu připomíná **Dům gobelínů**.

Dojdeme na první rozcestí, kde se držíme vlevo, sejdem z kopce a cesta zatáčí vlevo kolem zdi, za níž je **Landfrasova zahrada** patřící k Landfrasově vile. Cesta se napojuje na silničku, po které přejdeme most přes Nežárku a pokračujeme vlevo Mlýnskou ulicí, kterou vede i žlutá turistická značka. Ulicí pokračujeme vzhůru podél kamenné

Proboštský chrám Nanebevzetí Panny Marie

zídky, přes kterou se nám nabízí opět jiný pohled na zámecký komplex. Na konci zídky zabočíme po žluté značce vlevo a přejdeme přes mostek nad stavidly.

Podél Malého Vajgaru a náhonu do pivovaru dojdeme před **vchod do státního hradu a zámku**, kde se pravidelně jeden z prosincových víkendů konají oblíbené adventní trhy. Zámek patří k nejstarším šlechtickým sídlům v jižních Čechách.

Pokračujeme po žluté značce až na **náměstí Míru**, kde stojí celý advent nepřehlédnutelný slavnostně nazdobený vánoční strom. Z budov na náměstí zaujme především **Výstavní dům Stará radnice** a **Langrův dům** se sgrafity.

Opustíme žlutou značku a vydáme se kolem Langrova domu a restaurace Zlatá husa. Zde strávil poslední noc na cestě do vyhnanství K. H. Borovský v roce 1851. Pokračujeme Svatojánskou uličkou ke **kostelu sv. Jana Křtitele**, který je vedle zámku nejvýznamnější raně gotickou stavbou. Vpravo ze schodiště je výhled na **rybník Vajgar**, který v tuhých zimách slouží jako parádní plocha k bruslení. Pokračujeme ulicí Štítného do Panské ulice a vpravo zpět na Masarykovo náměstí, kde vycházka městem začala.

Skiareál Lipno

Lyžování a zábava pro celou rodinu

Lipno.

Lipno nabízí zasněžené svahy pro začátečníky i náročné lyžaře. Celosezonní skipas umožní svému držiteli přijet kdykoliv, na libovolně dlouhou dobu, a to po celou zimní sezonu. Skiareál Lipno připravuje i znovuotevření nové lanovky. Po jejím uvedení do provozu bude možné lyžovat na 13,5 km sjezdovek, vozit se 4 lanovkami a po 3 kobercích ve Fox parku.

Lyžařská škola Lipno

Bruslení po lipenském jezeře

Novinky pro malé i velké

Skiareál Lipno – ještě více zábavy na jednom místě

- 13,5 km sjezdovek
- 3 čtyřsedačkové a 1 dvousedačková lanovka
- Snowpark pro začátečníky i pokročilé
- Zábavná skicrossová a snowcrossová trať
- Měřený slalom
- Výukové hřiště Fox park se čtyřmi pojízdnými koberci – zdarma
- Parkování zdarma
- Každodenní animační programy s lišákem Foxem
- Půjčovna INTERSPORT Rent ▪ Lyžařská škola Skischool Lipno ▪ Obchod Intersport ▪ Skiservis ▪ úschovna Skidepot ▪ restaurace
- Skibus po Lipensku – zdarma

Lipno karta – bez čekání a za nejlepší ceny

Registrujte se v e-shopu lipnocard.cz a získáte své lipenské zážitky výhodněji. Navíc bez čekání s řadou dalších výhod. Registrací se stanete členem věrnostního klubu Lipno.card a získáte přístup k nabídkám po celý rok.

Lyžařská škola na Lipně: hlavně ať to děti na lyžích od začátku baví

Skischool Lipno poskytuje výuku pro začátečníky i pokročilé, na lyžích i na snowboardu. Vaše děti se naučí lyžovat pod dohledem zkušených instruktorů a také s maskotem lišákem Foxem, s nímž zažijí spoustu zábavy.

Stezka korunami stromů nabízí nejen výhledy do okolí

Otevřená je celoročně a nabízí nejen výhledy do okolí nebo dalekých Alp, ale také několik

Stezka korunami stromů

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Jak se jmenuje zvířecí maskot z Lyžařské školy na Lipně?

- a) rys Lynx
- b) lišák Fox
- c) vlk lupus

2. Kolik kilometrů sjezdovek nabízí Skiareál Lipno?

- a) 11,4 km
- b) 12,8 km
- c) 13,5 km

3. Jak dlouhý je tobogán, který vede ze Stezky korunami stromů na Lipně?

- a) 46 m
- b) 52 m
- c) 61 m

Své odpovědi nám pošlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/ soutěže nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží od LIPNO SERVIS, s. r. o., zajímavé ceny.

Aquaworld Lipno

adrenalinových, edukačních zastavení i ptačí stezku. Ke vstupu se můžete nechat odvézt stezkabusem.

Aquaworld Lipno: celoroční centrum nekonečných vodních radovánek

Aktivita za každého počasí, pro celou rodinu, po celý rok. Plavecký bazén, dětská vodní skluzavka, bazén s protiproudem, wellness s vířivkou a nádherným výhledem na lipenské jezero. Slevy s Lipno.card na vstup nejen do bazénu, ale také do sauny.

Více informací na www.lipno.info

Příběh jedné plzeňské strouhy

Benátky, hlavní město Benátska, stojí na ostrovech mělké laguny. To je ale v Itálii, tedy dost daleko na sobotní výlet. U nás máme také Benátky, jenže s přívlastkem Moravské v Litovli, nad Jizerou nebo Pražské. Benátky, o kterých bude řeč, jsou Plzeňské.

Původní název Mlýnská strouha nebo Plzeňské Benátky dnes označuje již jen umělé jezírko v parkové úpravě mezi Pražskou ulicí a Štruncovými sady. Vodní plocha je připomínkou časů, kdy tudy protékala Mlýnská strouha do roku 1923. Bylo to deltové rameno řeky Radbuzy, začínající nad Královským jezem (asi 1635), dnes v místech lávky pro pěší. Přes strouhu vedl dřevěný Královský most a strouha tvořila předěl mezi městskými hradbami a Pražským Předměstím. Dalším mostem klenoucím se nad strouhou byl Červený, jako prodloužení dnešní Zbrojnické ulice. Úsek mezi mosty byl roku 1862 napřímen a již tehdy zván Šafaříkovy sady. Nejstarším přemostěním strouhy byl kamenný Pražský most (1520). Za ním strouha obtékala opevňovací bastion přes Panský jez. U dnes parkovacího domu Rychtářka ústila strouha do Soukenické valchy, dalšího deltového ramene, tentokrát řeky Mže. Řečiště plnilo řadu funkcí, náhon pro mlýn, valchu, ale také zásobovalo město vodou společně s vodárnou v dnešní Pražské ulici.

Plzeňské Benátky s vodárenskou věží, Václav Jansa 1905

Pražský most přes Mlýnskou strouhu, vodárenská věž v empírové podobě, před rokem 1920

Strouha byla zasypana v důsledku regulace řeky Radbuzy (1921–1923), což mělo posílit hlavní tok řeky, a tím výkon vodní elektrárny. Ale také pro údajný nepořádek v korytě pomalého toku strouhy. Proti zasypaní se zvedla vlna nevole, leč bezvysledně. Naopak došlo k napřímení ulic z historického jádra. Naštěstí k zastavení tohoto území bloky činžáků již nedošlo. Po zasypaní strouhy vznikl park coby součást okružních sadů. Připomínkou starých časů zůstaly jen odkryté kamenné oblouky Pražského mostu. Přestože byl sadový okruh

z roku 1532. Přestavěna a zvýšena byla v letech 1845–1847 stavitelem Lexou a funkci vodárny zastávala do roku 1899. V roce 1922 byly sejmuty omítky, horní partie byly omítnuty břizolitem a věž byla osazena portálem z domu č. p. 197 v Prešovské ul. a došlo k úpravám v interiéru. V přízemí věže se dochoval druhotně umístěný gotický lomený vstupní portál, vzniklý někdy kolem roku 1500.

-lgs-

nemovitou kulturní památkou, území bývalé Mlýnské strouhy poničila také stavba teplovodních kolektorů (1973–1977) a stavba silničního průtahu v Tyršově ulici (1980). K revitalizaci strouhy severně od Pražského mostu došlo v letech 2008–2010 podle návrhů Wilhelmové a Damece. Jejich počín byl oceněn 1. místem v soutěži Park roku 2010.

Vodárenská věž Plzeňských Benátek je dnes němým svědkem městského zařízení z 16. století. První zmínka o věži pochází

Čas adventu a Vánoce na Železnorudsku

I u nás se příroda pomalu připravila ke spánku, a to je znamení, že přichází zima a s ní tolik očekávaný čas adventu a po něm následujících Vánoc. Kde jinde zažít krásnější zimní atmosféru než v malém horském městečku nebo v jedné z jeho částí (Alžbětíně, Špičáku, Hojsové Stráži), jež jsou obklopeny ze všech stran horskými vrcholy, které lákají k lyžování, sáňkování a jiným zimním radovánkám.

Kostel Panny Marie Pomocné z Hvězdy

A kdo již Železnorudsko někdy navštívil, ví, že tato horská rekreační oblast je pro zimní radovánky vybavena velice dobře. Naleznete zde hned několik lyžařských areálů – Špičák, Pancíř, Nad Nádražím, Belveder, Samoty, Alpalouka a další menší vleky. A v případě dostatečné sněhové nadílky vás čeká 80 km pravidelně protahovaných běžeckých tras. Pro milovníky skialpinismu je na Železnorudsku proznačeno sedm tras různé obtížnosti.

Samozřejmě zde nechybí ani půjčovny se sportovním vybavením, servisy a lyžařské školy. Od 14. prosince bude v provozu Skibus, který letos poprvé nebude jezdit jen mezi areály Železnorudska a Gerlovou Hutí, ale zájemce odveze až do Hojsovy Stráže.

Již tradičně je každou první adventní neděli rozsvícen vánoční strom za doprovodu koled místního Železnorudského sboru a přítomného občerstvením. Po vánočních svátcích se můžete těšit na večerní skialpinistický závod na Pancíři „Železný Pašerák“ nebo na sjezd z Pancíře na historických lyžích. Na silvestra je připraven již tradiční Silvestrovský sjezd s pochodněmi ve Skiareálu Špičák a Půlnoční silvestrovský běh na Hojsové Stráži.

Více informací na
www.zeleznaruda.cz/itcruda/

Šumavský technický unikát (90 let)

Možná někoho překvapí, že první přečerpávací vodní elektrárnu na území Československa musíme hledat v Chráněné krajinné oblasti Šumava. V prosinci, přesněji 6. prosince 1930, si připomeneme 90 let od zahájení provozu vodní elektrárny Černé jezero.

Nádrž u vodní přečerpávací elektrárny pod Černým jezerem

Stavba náročného díla v obtížných podmínkách trvala rok a tři čtvrtě. Voda sem je přiváděna 2 km dlouhým podzemním potrubím z Černého jezera a překonává výškový rozdíl 274 metrů. Autorem myšlenky vytvořit přečerpávací elektrárnu na Černém jezeře, největším jezeře v České republice, byl vrchní technický rada Zemského úřadu v Praze Ing. Karel Kosek. Investorem byly Západočeské elektrárny, projektantem a dodavatelem technologie Škodovy závody v Plzni. Při stavbě elektrárny mysleli na to, aby nebyl narušen ráz šumavské krajiny. Až na pár detailů vodní elektrárnu návštěvník nepozná.

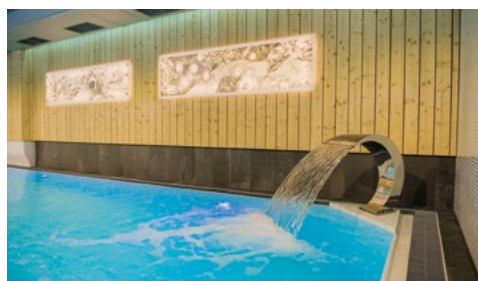
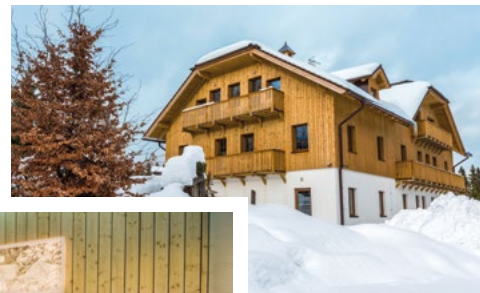
Budova elektrárny u nádrže pod Černým jezerem v osadě Hamry

Přečerpávací komora je postavena přímo na řece Úhlavě u osady Hamry a do roku 1960 sloužila jako přečerpávací elektrárna. Její princip spočívá v tom, že přebytek elektrické energie slouží k přečerpávání vody z dolní nádrže do horní. Po vzniku CHKO (1963) a NP Šumava (1991) se od původního využití elektrárny ustoupilo s ohledem na zachování šumavského ekosystému. Dnes funguje jako běžná vodní elektrárna.

-mat-

Šumavská zima na Chalupě s bazénem

Také v zimě je Šumava oblíbeným místem dovolených. Nejednou lyžař vyhledává místní svahy či běžecké stopy uprostřed horské přírody a zdejších chalup. Jednou z nich je i stylový Wellness hotel Chalupa.

Velkou předností je jeho okolí, rozrůstající se obec Prášíly, v níž hotel dominuje nejvýše položené botanické zahradě v ČR. Okolí nabízí čím dál lepší podmínky pro lyžaře, běžkaře i skialpisty. Z hotelu se nabízí výhled na okolní hory, výběh s americkými bizony a Prášílský potok. Hotel disponuje nadstandardně vybaveným interiérem dvoulůžkových pokojů a dvoupokojových apartmánů se 4 lůžky, ale také vlastní restaurací, v níž jsou podávány snídaně. Zaparkovat můžete na hlídaném parkovišti. Hotel nabízí zejména v chladných měsících

podzimu a zimy možnost k odpočinku, ale i k relaxaci v hotelovém wellness centru. Velkou výhodou je bazén, finská sauna nebo parní

aroma kabina či zážitková sprcha. Prášílsko nabízí běžkařům hned několik okruhů a lyžaři si mohou ověřit své dovednosti například v Kašperských Horách, na Kvildě a dále pak ve skiareálu Špičák – Železná Ruda. Na německé straně pak kousek za Rudou, ve skiareálu Grosser Arber.

www.hotelchalupa.cz

BECHEROVKA® NÁVŠTĚVNICKÉ CENTRUM

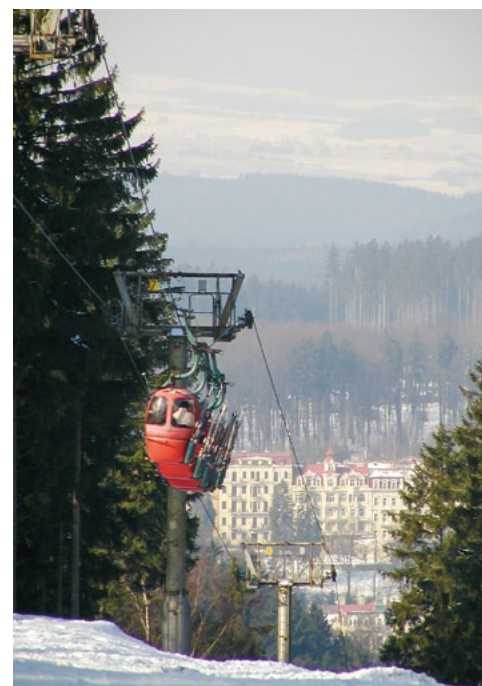
Otevřeno
úterý–neděle
9.00–17.00

Becherplatz, T. G. Masaryka 282/57, Karlovy Vary
Tel.: +420 359 578 142, E-mail: vstupenky@pernod-ricard.com
www.becherovka.com

Zima v Mariánských Lázních

Visutá lanová dráha

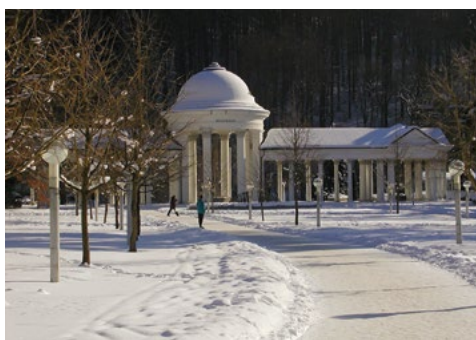
Mariánky jsou SUPER V ZIMĚ

#mariankyjsousuper

Vypravte se za sportem i odpočinkem do Mariánských Lázní. Mariánky jsou totiž super! Město uprostřed přírody a spousta přírody ve městě. Jen necelé dvě hodiny od Prahy a z Plzně cobydup. Přijedte autem nebo 2x denně Pendolinem, a když bude sněžit, nezapomeňte na běžky nebo lyže.

Lyžařská škola pro nejmenší

Kouzlo zimní kolonády

Běžkaři u Kladské

Zima přináší do Mariánských Lázní ticho, klid a pohodu. Romantickou sněhovou atmosféru si můžete obohatit procházkou, lyžováním a večerním posezením v jedné z útulných restaurací či kaváren. Lázeňské místo obklopují rozlehlé náhorní plošiny s nadmořskou výškou 800–850 m. Díky jedinečným klimatickým a geografickým podmínkám lze poznat zasněžené Mariánské Lázně i jako ráj zimní lyžařské turistiky. Pokud vás lyžování neláká, můžete využít i kryté golfové tréninkové centrum, krytý zimní stadion, kryté tenisové kurty a samozřejmě nejrůznější masáže a procedury pro zdraví, krásu i relaxaci.

Součástí zdejšího skiareálu, který se důmyslně ukrývá téměř v centru města, jsou dvě sjezdovky, na kterých můžete lyžovat jako začátečníci, ale i jako závodní lyžaři. Krátký, avšak velice prudký

svah Slalomák je zařazen do červené, horní část dokonce do černé kategorie obtížnosti (délka 250 m, převýšení 72 m), druhý svah Krakonoška má mírnější sklon a modrou barvu (délka 1 200 m,

převýšení 106 m). Slalomák obsluhují dva moderní vleky s kapacitou 2 180 lidí za hodinu, zájemci o sjíždění Krakonošky se nahoru vyvážejí visutou lanovou dráhou se čtyřmi kabinkami.

Součástí areálu je skibar, půjčovna lyží a snowboardů, skiservis, sociální zázemí a parkovací plochy v dolní i horní části areálu. V areálu funguje také lyžařská a snowboardová škola s dětským lyžařským parkem odděleným od provozu veřejných sjezdových tratí. O děti se starají profesionální instruktoři pomocí zábavných doprovodných programů. Po setmění můžete vyzkoušet večerní lyžování.

Mariánky nabízí kromě sjezdovek i cca 90 km strojově upravovaných běžeckých stop, které vás provedou po krásách Slavkovského lesa. Okruhy na golfu a v jeho blízkosti jsou upravovány i za méně příznivých povětrnostních podmínek. Vydat se můžete k přírodní rezervaci Smradoch, Farské kyselce, Rájovské myslivně, Královu kameni či na Kladskou. Pokud vás občerstvení a oběd v chatě s tyrolskou architekturou na Kladské nepostaví na nohy, můžete zpět dojet autobusem.

V lázních vás pak jistě vzkřísí prameny mnoha železitých kyselk, léčivé ruce masárek a jako bonbonek si můžete zajít do divadla nebo na jiný kulturní program.

MARIÁNSKÉ
LÁZNĚ

GREAT
SPAS of Europe

Infocentrum města Mariánské Lázně

Dům Chopin

tel.: +420 354 622 474, mobil: +420 777 338 895

e-mail: info@marianskelazne.cz

www.marianskelazne.cz

www.mariankyjsousuper.cz

Minulost do popelnice nepatří!

Máte doma jakékoli dokumenty, předměty či fotografie spojené s nacistickou perzekucí na území naší republiky a chcete je vyhodit? Nedělejte to a dejte nám vědět na vyzva@pamatnik-terezin.cz!

Zajímají nás předměty a dokumenty spojené s osobami vězněnými v Terezíně a Litoměřicích, ale i ty, jež dokumentují věznění v dalších koncentračních táborech, věznicích, káznicích i jiných nacistických perzekučních zařízeních.

Děkujeme především za naše budoucí generace!

Památník Terezín,
státní příspěvková organizace

Krásy podzimních Litoměřic

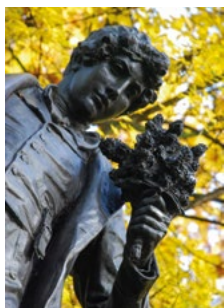
Přijměte pozvání do malebného historického města v srdci Českého středohoří. Pro vaše toulky městem si můžete i v těchto dnech vybrat ze tří tematických prohlídkových tras, které vám představí to „nej“ z Litoměřic!

Katedrála sv. Štěpána s věží

Trasa číslo 1 – Po stopách Karla Hynka Máchy

Osud mu moc nepřál a jeho život mu ukrátil na pouhých 25 let. Přesto za sebou zanechal skvělou literární tvorbu. Máchovy schody zkrášlující historické hradby, odlitek Myslbekovy sochy K. H. Máchy na úpatí Mostné hory a řadu dalších míst spojených se slavným českým básníkem můžete sami prozkoumat.

Máchova socha – odlitek Myslbekovy sochy

Trasa číslo 2 – Litoměřice a baroko

Sled historických událostí odstartoval v 17. století architektonickou obnovu města, na níž se podílelo mnoho významných stavitelů. Jen málo tvůrcům se ale podařilo poznamenat svým uměním město v takovém rozsahu jako Giulio a Octavio Brogiovio. Projděte si trasu svým tempem a vychutnejte si barokní skvosty Litoměřic. Jde o pohledy, které každé oko potěší.

Trasa číslo 3 – Kdo se to na nás dívá

Litoměřice se mohou pyšnit řadou soch od slavných autorů, stejně jako pamětních desek. Jen na náměstí jich na vás čeká hned několik, kopie nejstarší exteriérové plastiky ve městě v podobě sochy Rolanda, barokní sousoší, busta José Rizala a mnoho dalších. Vydejte se na procházku, v průběhu které se seznámíte s těmi nejvýznamnějšími díly.

Více informací na
www.litomerice.cz

Litoměřice

Březenský betlém

Se začátkem adventu si uvědomujeme, že přicházejí jedny z nejkrásnějších svátků v roce, přicházejí svátky, které otvírají srdce. Vzájemně si kupujeme dárky a zdobíme si své příbytky, ale také celé ulice a náměstí.

Jedno neobvyklé náměstí najdete v tomto čase i v Březně u Chomutova. Tam k vánoční výzdobě neodmyslitelně patří i betlém, jehož jednotlivé figury jsou v životní velikosti. Betlém se každoročně rozrůstá o nové sochy, které umí z kusu kmene vytvořit šikovné ruce mistrů svého oboru. Betlém je řezbářským skvostem a ukazuje, že i v současné uspěchané době plné technologií najdou „zlaté české ručičky“ své uplatnění. Součástí betlému je zvonička. Lidé říkají, že kdo třikrát po sobě zazvoní a v duchu si přeje něco pěkného pro

Březenský betlém se zvoničkou

své bližní, hlas zvonku mu ke splněnímu přání přiláká ještě štěstí a lásku. Zda je to pravda, to můžete zjistit sami s příchodem adventního času u zvoničky betlému v Březně.

Infocentrum Březno
Štefánikova 82, 431 45 Březno
tel.: +420 474 692 016
e-mail: infocentrum@obecbrezno.cz
www.obecbrezno.cz

Jesličky na náměstí

**KRÁLOVSKÝ
PODZIM
V LOUNECH**

Dolní Poohří
LOUNY

WWW.MULOUNY.CZ
WWW.LOUNY.EU

JIZERKY
TURISTICKÝ REGION

**Zažijte jizerské frišno
každým kouskem svého těla.**

www.jizerky.cz/podzim

Josef Jan Maxmilián Kinský (315 let)

Tento významný český šlechtic se narodil 15. listopadu 1705 v Sloupu v Čechách do hraběcí rodiny Václava Norberta Kinského, nejvyššího kancléře. Studoval na arcibiskupském semináři v Praze a také pobýval u císařského dvora ve Vídni, kde získal potřebné zkušenosti.

Po smrti otce zdědil panství Sloup na Českolipsku. Do zletilosti Josefa Jana Maxmiliána však spravoval toto panství jeho starší bratr Štěpán Vilém.

Když se Josef Jan Maxmilián ujal sám jeho správy, zrušil na panství robotu a provedl pozemkovou reformu. Svou pílí a prozíravostí se postupně stal jedním z nejvýznamnějších českých podnikatelů ve sklářském a textilním průmyslu. Zakládal manufaktury na zpracování plátna a také se staral o to, aby nedocházelo ke konkurenčním dovozům. K výrobě a obchodu s plátnem přidal i výrobu zrcadel.

O jeho váženosti jistě svědčí členství v řádu maltézských rytířů a také to, že byl tajným radou a komorníkem c. a k. apoštolského Veličenstva i nejvyšším lovcím Království českého. Jako korunovační komisař se v roce 1743 účastnil korunovace Marie Terezie českou královnou. Josef Jan Maxmilián Kinský zemřel v Praze 17. dubna 1780 a byl

Kostel sv. Kateřiny Alexandrijské ve Sloupu

pohřben v sloupském farním kostele sv. Kateřiny Alexandrijské.

-felix-

foto © Wikimedia Commons, autor Vit Vit

Adventní čas v Libereckém kraji

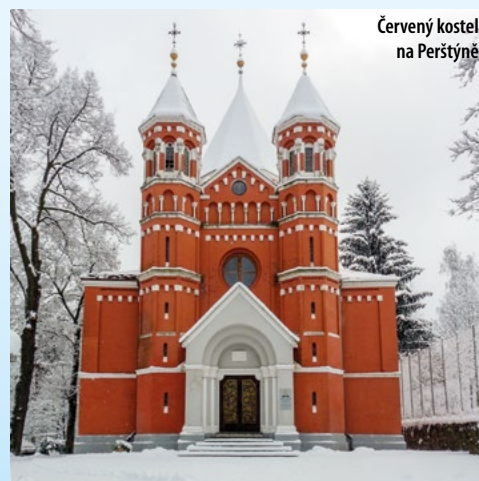
V letošním, pro všechny velmi netradičním roce se opět přiblížila ta nejkrásnější, nejvoňavější a nepříjemnější část roku, a to advent a vánoční svátky. Někteří si ale naopak mohou s mírným zděšením vybavit uspěchaný úklid, přípravu výzdoby, pečení a hon za vánočními dárky.

Proto přinášíme několik tipů, jak si letošní advent zkusit trochu jinak. Pojdme se na chvíli zastavit, nasát sváteční atmosféru a uniknout každodennímu shonu a starostem.

Nejlépším místem, kde začít své adventní putování, je Kryštofovo Údolí. Kromě zimní procházky kolem roubených domků a malebnou krajinou Podještědí si můžete v místním muzeu prohlédnout různé druhy betlémů, vánoční artefakty a také dobové hračky. Za návštěvu stojí také unikátní Chaloupkův orloj, který je teprve třetím postaveným orlojem v České republice.

Sklářské umění, tradiční výroba ozdob a šperků jsou velmi úzce propojeny v rámci projektu Křišťálové údolí. Můžete si přijet prohlédnout skleněný betlém s více než 80 exponáty v minimuzeu paní Aleny Kortanové v Železném Brodě. Nebo kousek dál na východ v krkonošské Poniklé objevit tajemství výroby perličkových ozdob ve firmě Rautis.

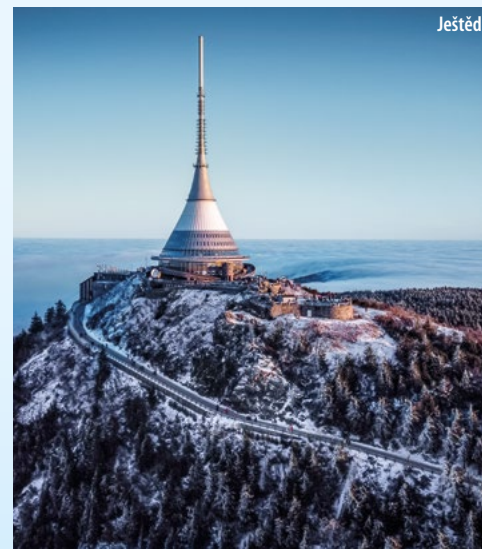
Přímo v největší městě severu, Liberci, doporučujeme návštěvu kostela sv. Vincence z Pauly, kterému místní neřeknou jinak než červený kostel. Mezi tradičnější sakrální památky se řadí bazilika

Červený kostel na Perštýně

minor svatého Vavřince a svaté Zdislavy v Jablonném v Podještědí a bezesporu také poutní kostel Navštívení Panny Marie v Hejnicích.

Adventní čas si můžete zpříjemnit také procházkou po některé z četných naučných stezek, skalními městy nebo rozmanitou zimní krajinou. Čekají na vás magické Jizerské hory, vrcholky

Ještěd

Krkonoš, romantický Český ráj, neobjevené Lužické hory a poklidný Máchův kraj.

Vzhledem k epidemiologické situaci doporučujeme před návštěvou sledovat aktuální informace.

Liberecký kraj
www.liberecky-kraj.cz

Region Liberec

@region Liberec

Region Liberec

foto © archiv Libereckého kraje; Ještěd autor Marek Šaroch

Koncert na náměstí

Vnímejme rok 2020 kladně

Letošní rok nebyl pro mnohé z nás jednoduchý a probíhal ve znamení změn, zvratů i omezení. Přesto je úžasné, jak se v krizi dokáží lidé semknout a společně to zvládat. Proto vám chceme představit a připomenout úspěchy, radosti i pokroky, kterých se během roku podařilo v Liberci dosáhnout.

Obě proslulé liberecké zahrady nezahálely, a když to bylo možné, byly pro veřejnost otevřené. **V zoologické zahradě** již na jaře přivítali nová mláďata, roztomilého takina čínského a mravenečníka velikého. **Botanická zahrada** letos oslavila 125 let od otevření veřejnosti a připravila k tomuto výročí i poutavou výstavu.

S koncem roku, kdy počasí nemusí vždy přát, vás přesto pozveme do Liberce a pověstného jizerského frišna. Ochutnejte a poznejte **léčivé kouzlo Jizerských hor**, vydejte se za **výhledy** některé

Jaro v botanické zahradě

Liberecký jarmark

Takin čínský

Hned na jaře nelenila **Technická univerzita v Liberci** a vyvinula roušky s filtrem. Zároveň spustila portál rouskystulkou.org, kde bylo možné propojit nabídku a poptávku po rouškách, tudíž se rychleji mohly dostat k potřebným. Tím se dal i podnět pro standardizaci velikosti roušky, aby se do nich vešly filtry. Skvělá práce, děkujeme!

Přestože oblast kultury byla upozaděna, není pravda, že by byla nečinná. **Divadlo F. X. Šaldy**, **Naivní divadlo** nebo i **Kino Varšava** spustily své online přenosy, aby přinesly trochu radosti svým divákům, a to se skutečně povedlo. **Léto na náměstí** plné koncertů a představení proběhlo

úspěšně a jeho závěr obohatilo i vyhlášení vítězů **ankety Liberecká Thálie**. Za svůj významný přínos Naivnímu divadlu obdržel tamní ředitel medaili města. Kulturu zkrátka nezastavíš.

Ani filmová kultura nebyla pozadu a Liberec se proměnil hned několikrát ve festivalové město. Na podzim tu probíhal například **Sportfilm** a s napětím očekávaný první ročník **mezinárodního festivalu** animovaného filmu **Anifilm**, který se velmi vydařil, zejména díky neutuchajícímu nadšení organizátorů. Následující ročník proběhne už v květnu a my jsme zvědaví, co nám přinese.

z horských tras, a pokud cestujete s celou rodinou, objevte tipy na výlet právě v Jizerských horách a na www.jizerky.cz/podzim.

Za město Liberec chceme popřát ve zdraví prožitý závěr roku 2020, a pokud se k nám na sever nedostanete v **období adventu**, rádi vás tu přivítáme v novém roce 2021.

Visit [^]Liberec

Více informací na
www.visitliberec.eu

Martin Poláček, Mirka van Gils Slavíková, Josef Maršálek, Zlata Otavová a soutěžící z pořadu Peče celá země

Světověznámá fenomenální cukrářsko-pekařská show The Great British Bake Off konečně dorazila i do Česka! Do země, kde se v současné době snoubí tradiční láska k pečení se zájmem o zdravý životní styl a lokální produkty. Domácí pekařství zažívá pravou renesanci. Zkrátka **Peče celá země!**

Variace na téma bábovka a štrúdl, dorty na mnoho způsobů, věže ze sušenek, linecké a chodské koláče, nejrůznější řezy, rolády, ale také buchty a slané pečivo aranžované v pečených koších. To vše a mnoho dalších cukrářských a pekařských receptů včetně rad a tipů, jak správně péct, najdete v této knize k oblíbenému pořadu České televize. S touto kuchařskou knihou plnou inspirace to může zkusit opravdu každý, protože vynalézavé domácí pečení nikdy nebylo jednodušší!

115 vybraných receptů od soutěžících + 25 exkluzivních receptů od porotců Mirky van Gils Slavíkové a Josefa Maršálka a technoložky Zlata Otavové z prvního ročníku soutěže.

- ? Která soutěžící se stala vítězkou prvního ročníku soutěže Peče celá země?**
- a) Petra
 - b) Anička
 - c) Pavlína

Své odpovědi nám pošlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize www.ceskatelevize.cz/eshop. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

František Šmahel **Tábor I**

Od počátku osídlení do roku 1452

První svazek trilogie o dějinách Tábora začíná ohlédnutím za pradávnou historií ostrožny nad soutokem Lužnice a Tisemenického potoka, počátky Sezimova Ústí, nezdařeným založením královského města Hradiště a středověkým osídlením blízkého okolí. V první polovině 15. století měla z českých měst jen Praha významnější dějinnou roli než nově vznikající město Tábor. Proto také počáteční osudy města splynuly s českými dějinami po dobu dvou až tří desetiletí natolik, že toto ojedinělé propojení poznamenalo hned několik kapitol této knihy. Ovšem ani zájemci o místní historii nepřijdou zkrátka, zvláště v obsírném pojednání o vzhledu, kultuře a životě královského města, na něž byl Tábor povýšen císařem Zikmundem, a ve třech archeologických exkurzích.

cena: 569 Kč
www.nln.cz

Ondřej Fibich **Za pověstmi Šumavy**

Šumavské pověsti, které v knize najdete, jsou klíčem k životu našich předků. Vyprávění se totiž může tradovat po mnohé generace a nese v sobě určitou starobylost. Lidová slovesnost Šumavy se rozpadá na německé a české zdroje jazykové. Přirozeně se zdejší dva národy mezi sebou prolínaly v prostoru, potýkaly se a stýkaly, případně zakládaly rodiny. Vznikl tak rod Šumavanů. Pověsti odrážejí historický vývoj zdejšího osídlení, prolínání dávné mytologie s křesťanským náboženstvím, pověrečnost ve všedním životě i jakousi etickou nauku, jak se mají lidé k sobě navzájem chovat. Jsou rozděleny do deseti oddílů, k nimž jsou připojeny i krátká vysvětlení a nádherné ilustrace.

cena: 299 Kč
www.albatrosmedia.cz

Jan Hajšman fotografové Jaroslav Vogeltanz, Jan Hajšman **Tajemství plzeňských vod**

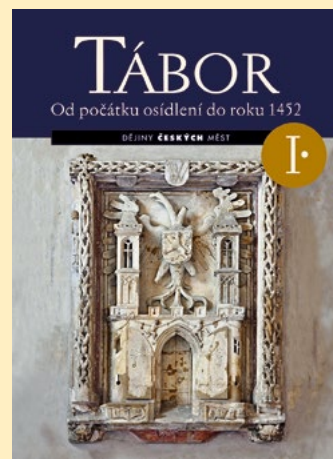
Knihy o plzeňských řekách, potocích, studánkách, rybnících a nádržích volně navazuje na předchozí dílo Jana Hajšmana **Tajemství plzeňských kopců**. Knihy představuje jejich historii i současnost, stavby na jejich březích, události, které se tam staly. Nechybí ani tipy na výlety. Ojedinělá publikace obsahuje jak historické snímky, tak i současné fotografie od Jaroslava Vogeltanze.

cena: 599 Kč
www.starymost.cz

Neobyčejné omalovánky: Vánoce a jejich kouzlo

Set se čtyřmi barevnými fixy, zlatým zvyrazňovačem a fixem s glitry nabízí okouzující zážitek pro všechny děti, které se těší na Vánoce. Omalovánky obsahují přes 30 krásných obrázků inspirovaných magickou atmosférou vánočních svátků – poskládané jako z barevných sklíček v kaleidoskopu. Použij k jejich vymalování barevné fixy a trpytivé barvy a můžeš si svým originálním obrázkem ozdobit zeď pokojíčku, anebo obrázek někomu darovat. Set je určen dětem od 6 let.

cena: 299 Kč
www.knizniklub.cz

Zimní Bílá věž

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Které zvíře drží v tlapách v městském znaku písmeno G?

- a) had b) lev c) drak

2. Jak se jmenovaly dvě královny, které si Hradec zvolily za své sídlo?

(jejich busty najdete u Královské předsíně katedrály sv. Ducha)

- a) Eliška a Eliška c) Eliška a Markétka
b) Helenka a Eliška

3. Jak se jmenuje zvon, který uvidíte při návštěvě Bílé věže?

- a) Jonatán b) Konstantin c) Augustin

4. V kterém roce se začala stavět Bílá věž?

(datum je vytesáno nad vstupem do kaple sv. Klimenta)

- a) 2015 b) 896 c) 1574

5. Na které hory můžete dohlédnout při dobré viditelnosti z Bílé věže?

- a) Orlické b) Orlické c) Jeseníky
a Krkonoše a Šumavu a Beskydy

? Své odpovědi nám pošlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/ souteže nebo poštou na adresu redakce.

Deset autorů správných odpovědí obdrží od Destinační společnosti HRADECKO zajímavé ceny, co potěší.

Po roce Vánoce – zveme vás do Hradce!

Jedinečná vánoční atmosféra Bílé věže provází návštěvníky na každém kroku, na každém schodu. A že je těch schodů poměrně dost! Když ale budete věž zdolávat s krásným andělem, půjde se vám určitě o dost lehčeji 😊

Bílá věž s andělem

Pohádkové čtení z našeho infocentra

A kdo raději pekelníky, ten si na věži také přijde na své! Máte-li čisté svědomí, pak se jejich pytlů a řetězů nemusíte bát © Ať tak nebo tak, na Bílé věži se určitě nudit nebudete!

Pro školy a jiné skupiny je možné domluvit individuální program. A to až do Tří králů, tedy do 6. ledna 2021. Sledujte www.bilavez.cz a www.hkinfo.cz, dozvíte se tam vše potřebné!

A abychom nezapomněli!

Když už v Hradci budete, zaskočte do Infocentra na Eliščině nábřeží. Kromě spousty upomínkových předmětů mají v nabídce celou škálu nádherných pohádkových knížek! Knihovnička každého špunta by alespoň jednu měla mít, kupte mu některou třeba jako dárek pod stromček ©

HRADECKO

○ BÍLÁ VĚŽ
WHITE TOWER

www.hkinfo.cz
www.hradecko.eu

Svitavy a dobrodružství.

Není to klišé, ve Svitavách si přijde na své opravdu každý. Máme co nabídnout milovníkům architektury i kultury, sportovním nadšencům, milovníkům procházek či cyklotras, dětem, rodinám, seniorům.

Co nabídneme těm, kteří dávají přednost pobytu v přírodě? Svitavský zelený prstenec

Tak se tu říká prostoru od sportovního stadionu přes park Patriotů po přírodní areál Vodárenský les. Je to areál určený všem: sportovcům, pěším, rodičům s kočárky, cyklistům, pejskařům, dětem nebo zamilovaným párům. A to i v zimě :)

Svitavský stadion není „obyčejným“ stadionem, je řešen originálně

Potkávají se tu nejrůznější sporty s hřišti pro menší i větší děti (ty budou nadšený zejména z lanovky), restaurace s volnočasovými aktivitami, plochami pro aktivní i pasivní odpočinek a dokonce moderním uměním. Z jedné

strany ke stadionu přiléhá velké parkoviště se stáním pro obytné přívěsy a karavany.

Modelovaný terén, dřeviny, řady stromů, to je park Patriotů

Lidé sem chodí na procházku, projet se na kolech, inlinech, koloběžkách, děti obhlížejí a zkoušejí dřevěné prvky, které cestou nacházejí. Už jste poseděli na dřevěném kolíčku? Asi není potřeba zdůrazňovat, že to je oblíbená trasa pro běžající i majitele čtyřnohých mazlíčků. A je tu poměrně unikátní záležitost: griloviště – můžete si půjčit veškeré vybavení a ugrilovat si tu buřtík. Nejvýše položený bod ve městě, kopec Patriotů, je vysoký 453 metrů.

Přírodní areál Vodárenský les

Výjimečná lokalita s Ostrým potokem, lesním porostem, dřevinami, řadou druhů zvířat, pro které je přirozeným domovem, s množstvím druhů květin, keřů, travin. Pohodlný pohyb umožňují dřevěné chodníčky, cesty i můst-

ky chránící pěši před přirozeným bažinatým podmáčeným povrchem. Naučná stezka vedoucí srdcem Vodárenského lesa seznámí zájemce prostřednictvím informativních tabulí s životem zdejších živočichů i místní florou. Nechybějí herní prvky pro děti, vyvýšená rozhledna, zajímavé informace o životodárné tekutině, vodě. **Ve Vodárenském lese zapomenete, že jste vlastně ve městě...**

Rvbník Rosnička s areálem Brand

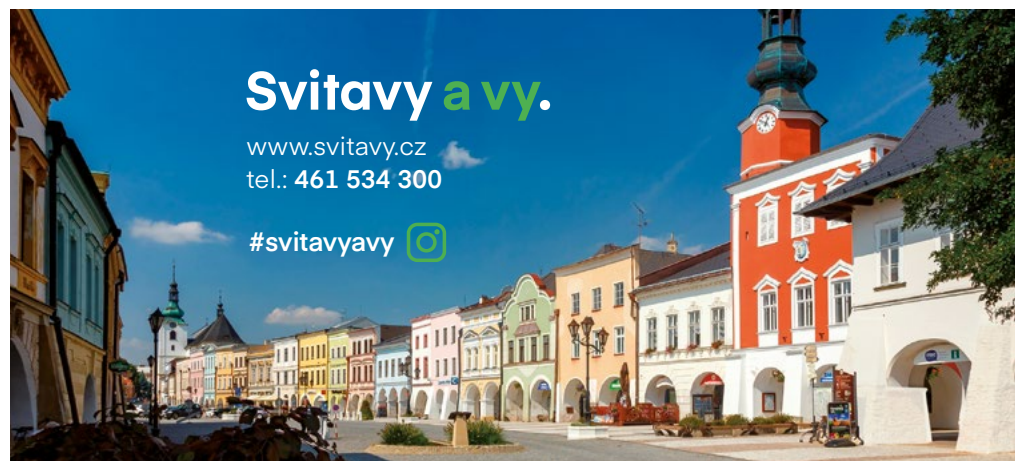

Nesmíme opomenout sestavu rybníků na okraji města obklopenou lesním areálem. Opět zde objevíte pestrou paletu sportovních, rekondičních a naučných aktivit, to vše na čerstvém vzduchu. Čekají vás naučné

a fitness stezky, venkovní posilovna, zatopený písňík, památník Včelích matek, pramen řeky Svitavy, dětská hřiště nebo veřejné griloviště.

To je jen několik korálků z barvitého náhrdelníku svitavských možností. Přijďte je k nám objevit všechny.

Adventní čas v Ústí nad Orlicí

Adventní koncerty. Vánoční trhy a besídky. Tradiční rozsvícení vánočního stromu. Výstavy betlémů. Ježíškova pošta.

Nemusíte se bát. O tyto adventní aktivity nepřijdete. Vydejte se v neděli 29. listopadu na Mírové náměstí na zahájení Ústeckého adventu. V 17.00 hodin bude slavnostně rozsvícen vánoční strom společně s vánoční výzdobou města. Připraven bude kulturní program a uskuteční se i tradiční žehnutí adventních věnců.

Po celou dobu adventu až do Hromnic můžete obdivovat v Herychově vile malované Ústecké betlémy a výstavu o betlémáři, vyučeném kováři Jiřím Knapovském. A místo pro zastavení a předvánoční rozjímání vám nabídne park u kostela s meditační kaplí Jana Pavla II. nebo samotný kostel Nanebevzetí Panny Marie, jehož barokní výzdoba a atmosféra v čase adventu vás nadchne.

U vánočního stromu bude po dobu adventu připravena schránka na dopisy, kam můžete vkládat dopisy pro Ježíška se svými vánočními přáními.

Sledujte naše webové stránky nebo facebookový profil, kde získáte aktuální informace o konání akce s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci.

[ou] Město Ústí nad Orlicí

Turistické informační centrum
 Sychrova 16, 532 24 Ústí nad Orlicí
 tel.: +420 465 514 271
 e-mail: ic@muuo.cz
 www.ustinadorlici.cz
 www.poznejustinadorlici.cz

Voják i prezident

(125 let)

Ludvík Svoboda, hrdina dvou světových válek, byl jedním z mužů pražského jara. Počátkem okupace v srpnu 1968 odmítl potvrdit kolaborantskou vládu. Jenže...

Armádní generál
Ludvík Svoboda

Narodil se v Hroznatíně, v selské rodině Jana a Františky Svobodových. Otec zemřel, když byl Ludvíkovi rok. Absolvoval měšťanku a poté Zemskou zemědělskou školu ve Velkém Meziříčí. V roce 1915 s bratrem Josefem narukoval Ludvík k pěšímu pluku č. 81. Po přeběhnutí do ruského zajetí absolvoval celou anabázi čs. legií včetně bojů u Zborova, Bachmače a o sibiřskou magistrálu. Do nové republiky se vrátil v roce 1921 a postupně sloužil v Užhorodu, Hranicích a Kroměříži. Po německé okupaci se přes Polsko dostává do Sovětského svazu, kde v Buzuluku organizuje vznik 1. čs. sa-

Velitel 1. čs. samostatného polního praporu

mostatného polního praporu. Pod jeho velením se od července roku 1942 vojáci podíleli na vítězném postupu přes Charkov, Kyjev, Slovensko, Ostravu až do Prahy. Byl jmenován prvním poválečným ministrem národní obrany. Zvraty v jeho kariéře přišly po roce 1948. V 50. letech byl obviněn z přípravy vojenského převratu. Díky svým přátelům v SSSR a zásahu Chruščova se vše urovnalo. V roce 1968 byl zvolen prezidentem ČSSR a odsoudil invazi vojsk Varšavské smlouvy. Bohužel se stal figurkou v mocenské hře a v následném období normalizace přistoupil na Moskevský protokol, kterým Československo přijalo sovětskou intervenci. Ludvík Svoboda zemřel 20. 9. 1979 v Praze, pohřben byl na Městském hřbitově v Kroměříži.

foto © Wikimedia Commons

-babok-

Začátek 20. století byl poznamenán koncem monarchie a vyhlášením nezávislosti mnohých evropských států. Víte, jak se jmenoval poslední český král a rakouský císař?

- a) František Ferdinand d'Este
- b) Karel I.
- c) František Josef I.

KARTOGRAFIE

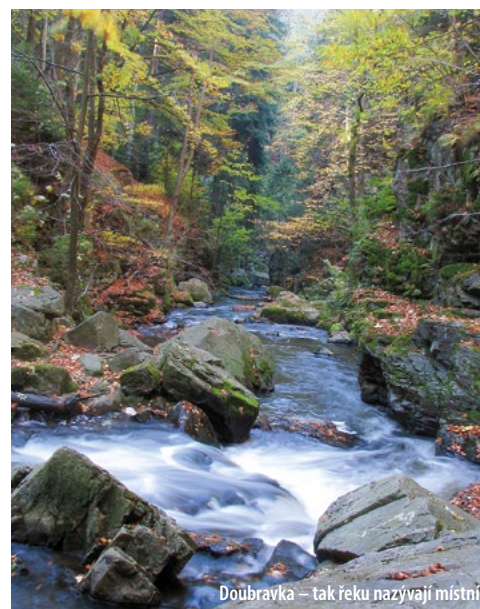
www.kartografie.cz

Své odpovědi nám pošlete do **10. prosince** z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží mapy věnované vydavatelstvem Kartografie PRAHA, a. s.

Za zážitkem po stezce údolím Doubravy

Doubravka – tak řeku nazývají místní

Chotěbořsko – fantazie pod Železnými horami

Vydejte se s námi na výlet za dobrodružstvím i zážitky do severní oblasti Vysočiny, do podhůří Železných hor. Staletí mohykáni se zde sklánějí nad pradávnu Liběckou stezkou, kterou dnes nahradily stezky nové.

Vaše dobrodružství okoření zdejší pověsti

Podzimní krajina u Libice

Přírodní rezervace Údolí Doubravy

Nachází se asi 3 km východně od Chotěboře, kde horní tok řeky protíná kaňonovitě údolí se skalními věžemi, puklinovými průrvami a vodopády. Průvodcem údolím je stejnojmenná naučná stezka. Cestu můžete začít v Bílku, kam se z Chotěboře dopravíte vlakem. Odměnou za překonání někdy trochu krkolomnějších úseků vedených i po železných mostcích vám bude krásná vyhlídka do údolí ze skalní plošiny Sokolohrady. Malebnost údolí dala vzniknout mnoha pověstem, nejznámější je Čertův stolek. Přípomínku této pověsti naleznete i v samotné Chotěboři. Přírodní útvary Doubravy lákají malé i velké objevitele od nepaměti a po celý rok. Zejména v podzimních a zimních měsících se kolem řeky rozprostírá neopakovatelná atmosféra. Pěší túra údolím Doubravy je střední náročnosti.

Geopark Železné hory

Z geologického hlediska je území obsáhlou učebnicí geologie. Tento fenomén láká každoročně pozornost pěších turistů i cykloturistů. Oblast je doslova protkána sítí značených tras, včetně běžkařských, které vás dovedou na zajímavá místa. Geopark nabízí 80 významných geologických lokalit v podhůří Železných hor věnovaných zejména podzemním zásobám vody. Celoročně přístupná je geologická expozice u základní školy v Malči. Do geoparku se můžete vydat pěšky, dokonce i s kočárkem, například po geocyklotrasách křižujících se v Libici nad Doubravou nebo v okolí Štikova – jedinečné přírodní vyhlídky nad obcí Sloupno. Po cestě se můžete občerstvit u regionálních výrobců, které najdete na www.regionysobe.cz na území **MAS Podhůří Železných hor**.

Kdo ví, odpoví...

Soutěž o hru Za pokladem loupežníka Mikše. Hra je skvělou procházkou místy, která jsme vám popsali. Za dlouhých zimních večerů vám připomenou váš výlet.

1. Který rodák z Chotěboře je autorem orionské hvězdy a mouřenína na Kofile?

- a) Ignát Herrmann
- b) Zdeněk Rykr
- c) Antonín Slavíček

2. Co je to doubrava?

- a) úzká soutěska
- b) dobrá víla
- c) les s převahou dubů

3. Která hora v Železných horách je nejvyšší?

- a) Lysá hora
- b) Vestec
- c) Spálava

? Své odpovědi nám pošlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/ souteže nebo poštou na adresu redakce.

Deset správných odpovědí získá společenskou hru a tyčinku Kofila. Z toho tři správné odpovědi získají ještě navíc Pohádky z Chotěboře.

Přesvědčte se sami, že fantazii se na Chotěbořsku pod Železnými horami meze nekladou. Těšíme se na vás.

Informační centrum Chotěboř
Fominova 257, 583 01 Chotěboř
tel.: +420 596 626 634
mobil: +420 734 264 245
e-mail: icchotebor@cekus.eu
www.icchotebor.cz

Vítejte na Mikulovsku

Mikulovsko je regionem mnoha tváří a skvělých zážitků. Budete objevovat historické památky, ruiny strážných hradů i nádherný mikulovský zámek.

Mikulov ze Svatého kopečku

Poznáte tisíce vůní a chutí zdejšího znamenitého vína a vytříbené moravské kuchyně. V každou roční dobu objevíte něco nového. Přijedte zažít Mikulovsko!

Zlaté vinice pod Pálavou

Siroty hrádek

Více informací na
www.mikulovsko.com

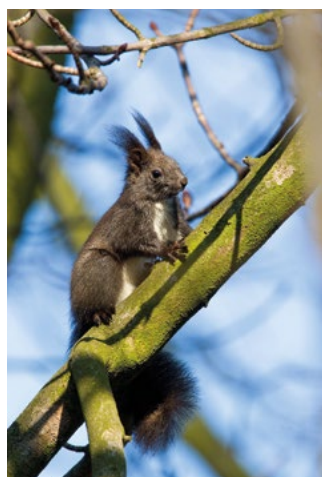
Zapojte se do kampaně Na veverky s mobilem

Vidáte někdy veverky? Třeba při svých toulkách přírodou nebo při procházce městským parkem? Dejte nám o nich vědět pomocí aplikace BioLog.

Kampaň **Na veverky s mobilem** chce přitáhnout veřejnost k **pozorování přírody**. Na výletech a procházkách nebo i během cesty na nákup může totiž každý vidět spoustu druhů rostlin i zvířat. Veverky nevyjímaje. Stačí se jen dívat.

Přestože si lidé veverku s jiným zvířetem nepletou, často si myslí, že u nás žijí dva druhy, rezavá a černá. Zbarvení veverky je ve skutečnosti ještě variabilnější. Vždy jde ale o jediný druh, **veverku obecnou**.

Kampaň má ukázat, že je možné s pomocí mobilu přírodě pomáhat. Stačí si k tomu **stáhnout aplikaci BioLog** (<http://biolog.nature.cz>), která slouží jako **zápisník a databáze pozorovaných druhů**. Zapsaná pozorování se pak stanou součástí celostátní nálezové databáze, kterou provozuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Děkujeme, že mapujete s námi. Každé pozorování je totiž důležité, každé pozorování přispěje k ochraně přírody.

Více informací, jak mapovat veverku pomocí mobilu, najdete na adrese <http://veverka.nature.cz> a <http://biolog.nature.cz/>.

Tři císaři u Slavkova

(215 let)

Napoleon Bonaparte byl na vrcholu své éry. Francie mu byla malá, Evropa se mu postupně podrobovala. Dokladem toho byla bitva u Slavkova. Měla se rodit nová „francouzská“ Evropa...

Mohyla míru u obce Prace (vznik 1910)

Napoleonovi se dařilo vše. V roce 1803 anektoval Hannover, o rok později se stal francouzským císařem a v roce dalším králem italským. Potvrzení jeho postavení v Evropě měla přinést bitva u Slavkova. Začátkem prosince 1805 se v důsledku předchozího vývoje stahovala vojska k Moravě z celé Evropy. Na jedné straně Francouzi v počtu cca 75 000 vojáků a na straně druhé spojenecké armády Rusů a Rakušanů v počtu cca 90 000 mužů. Na vše osobně dohlíželi Jejich císařská Veličenstva car Alexander I. a František I. Největší bitva na našem území začala 2. prosince 1805 ještě v noci tajnými přesuny vojsk. Za krátkého denního světla se situace postupně vyvíjela ve prospěch Francouzů, hlavně díky znamenitě vedené Napoleonově taktice, kdy mistrně využil terénu a mlhavého počasí. Výsledkem krvavé řeže, kdy na obou stranách padlo více než 20 000 vojáků, byl úprk spojenců a triumf Napoleona. Bitva tří císařů

Setkání Napoleona a císaře Františka u Spáleného mlýna, autor Antoine-Jean Gros

byla dokonána 6. prosince podpisem příměří mezi Francií a Rakouskem na slavkovském zámku. V důsledku později uzavřeného míru přišlo Rakousko mimo jiné o Augsbury, Benátsko, Dalmácii a Istrii. Zanikla Svatá říše římská. Rusové odmítli Napoleonův diktát a o pár let později malému Francouzovi ukázali, zač je toho ruská zima... To je ale jiný příběh.

-babok-

Zapište si za uši!

(cca 7000 let)

Určitě jste doma nebo ve škole tuhle větu slyšeli už mockrát. Psaní je dnes samozřejmostí, ale kde se vzalo písmo?

Hliněné destičky z Tartarie v Rumunsku (cca 7000 let)

Potřeba zaznamenat děj či událost a předat je svému okolí nebo nastupujícím pokolením je stará jako lidstvo samo. Odborníci se neshodnou, zda lze vyryté záznamy na želvích krunýřích z období zhruba před 9000 lety a hieroglyfy na věšteckých kostkách z období před 5000 lety v Číně považovat již za písmo. Převládá názor, že nejstarší protopísmo nebo „prapísmo“ euroasijskoafričké oblasti s 230 známými znaky pochází z obdo-

Kodex vyšehradský (1085)

bí před 7000 lety z dunajské delty v Rumunsku. Dále pak už bylo jasněji. Klínové písmo Sumerů, hieroglyfy Egyptanů, uzlové písmo Mayů atd. Na našem území před příchodem Cyrila a Metoděje a zavedením hlaholice se písmo také vyskytovalo. Jednalo se o tzv. slovanské runové či venetské písmo. Toto písmo je ale spíš přáním jeho propagátorů, nálezů je málo a znaky z různých slovanských oblastí se často neshodují. V praxi se postupně prosadily runy germánské. Není divu, etnika se určitě potkávala a potřebovala komunikovat. Moderní vyspělá písma používají hláskový systém, který využívá sadu několika desítek znaků pro jednotlivé hlásky mluvené řeči. Pro budoucí evropská písma se tak základem stala řečtina a latina, kdy latinské písmo se výrazně prosadilo s postupem křesťanství.

-liban-

Zbojníci – dobráci, nebo grázlové? (340 let)

Robin Hood, Jura Jánošík nebo třeba slezský zbojník Ondráš. V lidových legendách vystupují jako ušlechtilí chlapci. Ve skutečnosti to byli lumpové a vyvrhelové společnosti.

Osudy Jánošíka a Ondráše se velmi podobají. Byli věkoví vrstevníci, svoji zbojnickou činnost provozovali téměř ve stejnou dobu, zradou nejbližšího kolegy byli dopadeni nebo zabití. Jen rajón měl každý svůj... Méně známý Ondráš se ve skutečnosti jmenoval Ondřej Fuciman a pocházel z majetné rodiny. Narodil se 13. listopadu 1680 v Janovicích u Frýdku-Místku. Do školy chodil ve Frýdlantě nad Ostravicí a později na gymnáziu v Příboře. Zlatá klíčka a vidina pohodlného života se mu však nezamlouvaly a i díky své prudké povaze se rozhodl se svým nejbližším kamarádem Jurášem a partou kamarádů pro divoký život. Dle legend se pohybovali po horách a pomáhali chudým. Realita však byla jiná. Brali vše a všem

Štít z hospody v Janovicích ve scénou smrti Ondráše

Ondřejovy díry u Malenovic

a ničeho se neštíteli. Vrchnost proto vypsal na Ondráše odměnu. Kosa padla na kámen v hospodě ve Sviadnově, kde právě Juráš svého kamaráda v únoru zabil. Sám se ale dlouho ze života neradoval. O rok později zemřel lámán v kole. Legenda o zbojníkovi však žije v mnoha písních dál, má dokonce „svůj“ vlastní mužský tanec „Ondrášův skok“ a v rodných Janovicích probíhají na jeho počest každoroční folklorní slavnosti. Po zbojníkovi je také pojmenována přírodní památka Ondřejovy díry, což je podzemní jeskynní systém poblíž obce Malenovice v okrese Frýdek-Místek.

-babok-

Malíř a sochař Vilém Kocych (90 let)

Od roku 1990 používá město Frýdek-Místek nový heraldický znak. Autorem vítězného návrhu je místní sochař a malíř Vilém Kocych.

Budoucí umělec se narodil 3. prosince 1930 ve Starém Městě u Frýdku-Místku. Ve Frýdku vystudoval gymnázium a poté v Brně přírodovědeckou fakultu, kde se stal geografem. Jeho srdce ale tíhlo k umění. Jednoletou epizodu při studiu na AVU v Praze spojil s docentem Žákem při pietní úpravě zničené obce Ležáky. Dva roky strávil také studiem teorie a dějin umění na filozofické fakultě. Svůj profesní život věnoval památkové péči v Pardubicích, v Ostravě a nakonec v Praze. Rok 1968 pro něho byl zlomovým. Podpsal výzvu 2000 slov a byl odstraněn z veřejného života. Stal se „umělcem na volné noze“ a z malíře se postupně proměnil v autora plastik ve veřejném prostoru. Mezi nejzajímavější patří pískovcové menhiry jako památníky chráněných krajinných oblastí Beskydy a Jeseníky v Rožnově pod Radhoštěm a v Karlově Studánce. Jeho dílo najdeme také

Malíř a sochař Vilém Kocych

STATUTÁRNÍ MĚSTO
FRÝDEK-MÍSTEK

Znak města Frýdku-Místku (1990)

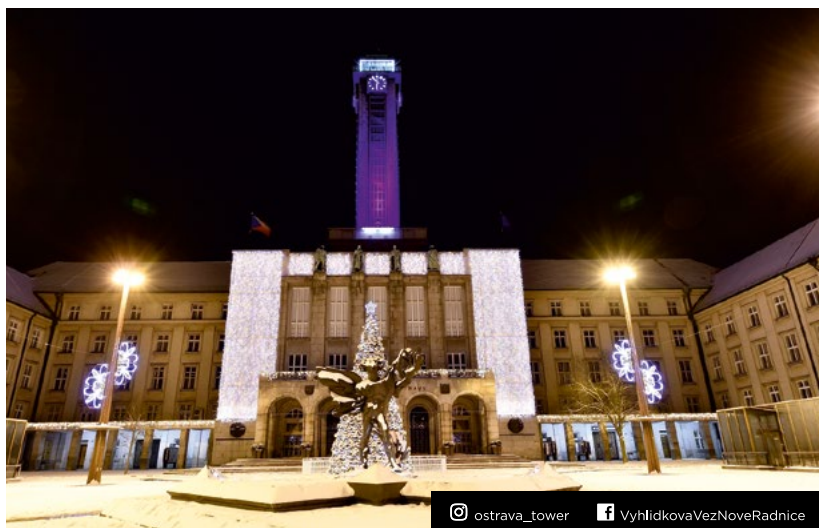
v Lánech, v Praze na Zeleném pruhu, v Karlových Varech i jinde. Poslední pískovcový monument vztyčil ve Frýdku-Místku nedlouho před svou smrtí a v budově radnice umístil bronzovou desku obětem boje za svobodu a demokracii. Po celý život patřili k jeho základním životním hodnotám bůh, rodina a vzdělání. Vilém Kocych zemřel 19. března 2007 ve Starém Městě u Frýdku-Místku.

-všenislav-

Objevujte předvánoční Ostravu s OSTRAVACARD!!!

Karta s haldou výhod, to je návštěvnická karta OSTRAVACARD!!!. Papírovou kartu obdržíte zdarma ve vybraných ubytovacích zařízeních označených logem OSTRAVACARD!!!, a to při pobytu minimálně na 2 noci. Karta umožňuje čerpat slevy, bonusy a jiné výhody ve vybraných restauracích, kavárnách, hospodách, kinech, sportovních zařízeních, turistických atrakcích, muzeích aj.

více informací na www.ostravacard.eu

Vyhlídková věž Nové radnice v Ostravě

Nabízí úchvatné výhledy nejen na Ostravu. Běžně můžete spatřit Moravskou bránu, Beskydy, Oderské a Hostýnské vrchy, při skvělé viditelnosti pak lze dohlédnout až na Jeseníky či Malou Fatru. Věž je otevřena celoročně, a to i během vánočních svátků, silvestra i na Nový rok.

více informací na www.vyhlikovavez.cz

Věděli jste, že Ostrava má svůj hrad?

Z původního Slezskoostravského hradu toho, pravda, příliš nezbylo. Je ale stavbou, v níž můžete zhlédnout jak původní gotické a renesanční prvky, tak moderní přestavbu z 90. let 20. století. Leží při soutoku řek Lučiny a Ostravice a jeho blízké okolí vybízí k příjemným procházkám v samotném centru města. Od 4. prosince bude hrad hostit Výstavu betlémů, která již podvacáté představí víc než dvě desítky betlémů nejen z ČR. Hrad je tak ideálním výchozím bodem pro vaše toulky předvánoční Ostravou.

více informací na www.slezskoostravskyhrad.cz

Koláčkův tis

Když se řekne památný strom, většinou z nás se vybaví lípa či dub. Na Valašsku v obci Zubří ovšem mají památný tis, přesněji tis červený, jehož stáří se odhaduje na 360 let.

Památný strom – Kolečkův tis

Pokud sem zavítáte, strom roste na rozcestí ulic Horní a U Tisu. Přehlédnout ho nemůžete. Roste do výšky jedenácti metrů a průměr koruny má deset metrů. Pokud byste ho chtěli obejmout, bylo by potřeba dlouhých paží několika mužů, protože obvod jeho mohutného kmenu je 295 cm. A proč se mu říká „Kolečkův“? Dříve stával tis u chalupy místního písmáka Josefa Kolečka, který tis často zmiňoval v místním tisku. Zajímavostí je, že rodina Kolečkova stále žije v obci, jen o něco dál od původního stavení, které bylo srovnáno se zemí.

Martina Jurová

O pokladu na Světlově

Dnes je Starý Světlov už jen zřícenina hradu, který stojí 10 km jihozápadně od Vizovic. Ale za dávných časů to býval pěkný hrádek, jehož sláva vzkvétala. Ovšem jen do té doby, než se ho zmocnili loupeživí rytíři, kteří v okolí kradli a plenili statky a samoty. Svůj lup si schovávali na hradě. Okolní páni se na to nemohli dívat, a proto hrad od loupeživých rytířů odkoupili.

Loupežníci hrad opustili s tím, že se časem pro zakopané poklady vrátí. Čas plynul, hrad začal chátrat. Mezi lidmi se začalo šuškat o zakopaném pokladu a našli se i tací, kteří se ho snažili vykopat. Například tři sousedé Čada, Valerián a Petráš z Pozlovic. Kdosi jim poradil, že mají kopat tam, kde roste starý dub. Ovšem při kopání nesmí promluvit ani slovo. Vzali motyky a lopaty a pustili se do práce. Najednou se setmělo a strhla se hrozitánská vichřice. Nedbaje na to, kopali dál. Najednou Petráš narazil na kovové víko truhly, opatrně ho otevřel a všichni žasli. Truhla byla plná zlata. Čada se neudržel a vykřikl: „Zlato!“ Vtom se zablesklo a na okraji jámy se objevil škaradý čert a chystal se, že všechny tři pověsí na dubu. Prvního do svých pařátů chytil Petráš, který se dral z jámy ven, a už už mu nasazoval oprátku. Vtom Petráš zvolal: „Bože můj, pomoz mi.“

Pozůstatky Starého Světlova

Náhle oblohou šlehl blesk a ušvihl přímo do čertiska, jen kouř po něm zůstal. Všichni tři pak vzali nohy na ramena a utíkali do vesnice. A co se stalo s pokladem? Ten zůstal na hradě, a jestli ho nikdo nevykopal, tak je tam schovaný dodnes.

Božena Hrozivá

Pohodová zima ve Vsetíně

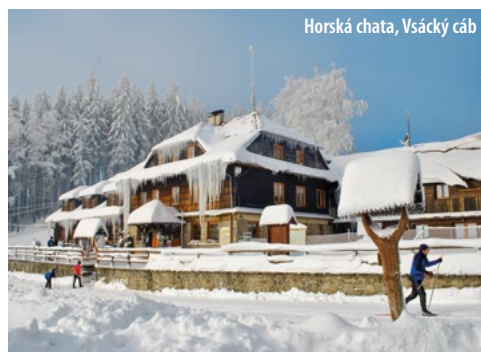
Ve Vsetíně a jeho okolí si můžete vychutnat odpočinek po celoročním shonu. Vsetín je báječným výchozím bodem pro spoustu výletů. Z centra města se do lesa, na kopec či louku dostanete za pár minut. Záleží na vás, jestli si jen v klidu budete vychutnávat pohledy na okolní kopce, nebo se na ně rovnou vydáte.

Krásu naší valašské krajiny můžete obdivovat na vlastní pěst, nebo využít k procházce některou z našich pěti **naučných stezek**, které v období podzimu a zimy dostávají úplně jiný rozměr. Pro cyklistické otužilce zde máme značené okruhy pro horská kola, zatímco méně zdatní mohou navštívit **cyklostezku Bečvu**, která je zavede třeba až do Velkých Karlovic. A pokud počasí bude přát, určitě nezapomeňte běžky, jejichž tras je v okolí města

Zasněžená Bečva

dostatek, takže pak už jen naskočit do stopy a užívat si zimních radovánek. A komu bude venku zima, může zavítat na **vsetínský Zámek**, kde sídlí Muzeum regionu Valašsko, čekají ho zde besedy, vernisáže nebo knižní bazárek. Nesmíme vynechat ani tradiční Adventní zámecké kouzlení, akci

Horská chata, Všácký cáb

MĚSTO VSETÍN

Vsetín – pohled z Jablonové

plnou vánočních tradic a zábavy pro celou rodinu (13. 12. 2020, www.muzeumregionuvalassko.cz).

Období adventu zase přinese mikulášský a vánoční program, který je doprovázen tradičním jarmarkem a samozřejmě bohatým kulturním programem. Celou vánoční atmosféru podtrhne zpívání vánočních koled u rozsvíceného vánočního stromu. Letos se v prosinci můžete těšit například na **Heidi Janků**, **Aničku Slováčkovou**, **Ládu Kernldla** nebo **Leonu Machálkovou**. Celý program a bližší informace najdete na www.dkvsetin.cz.

www.ic-vsetin.cz

Připravujeme pro vás...

Redakce se rozhodla v průběhu listopadu či prosince 2020 spustit pro naše čtenáře na stránkách www.kampocesku.cz internetový obchůdek **KAM@RAD**. Na své si tu přijdou ti, co mají zájem o starou dobrou českou, moravskou a slezskou klasiku.

Sortiment budeme rozšiřovat pomalu, ale postupně tu najdete knihy, které vám četla babička. Hračky, které jste mívali rádi, hráli si s nimi a chcete je dopřát i dnešním pokolením. Nebo hledáte tradiční český dárek pro své přátele v cizině. Postupně tu najdete regionální výrobky, ale také poukazy, vstupky či slevy na různé atrakce. Zcela určitě se budete moci spolehnout na to, že čínské šmejd, západní pokleslou kulturu a padělky tu nenajdete. Za toto bude ručit redakce svým jménem.

Výhody budou mít všichni členové klubu **KAM@RAD**. Klubové členství bude možné získat

od **1. 1. 2021**. Členem klubu **KAM@RAD** se stane automaticky od tohoto data každý, kdo bude vlastnit k uvedenému datu předplatné nějakého našeho magazínu. Dále pak každý, kdo získá členství v klubu **KAM@RAD** formou dárkového poukazu. Ale i naši věrní čtenáři, kteří získají toto členství darem od naší redakce.

Nehleďte v obchůdku žádné zázraky, česká, moravská a slezská klasika si na nic nehraje, pouze na to, že ji prověřily generace před námi.

Luděk Sládek

Pouze ilustrační foto

Kraj mého srdce IX. ročník ankety

Hlasujte o kraj vašeho srdce výběrem z kategorií volnočasových aktivit a získáte jednu z PĚTI CEN od všech partnerů ankety. Slavnostní vyhlášení vítězných krajů proběhne v rámci aktuálních možností pořádání veletrhu cestovního ruchu HOLIDAY WORLD & REGION WORLD v Praze v roce 2021. Seznam pěti výherců bude zveřejněn na www.kampocesku.cz a v březnovém vydání magazínu KAM po Česku 2021.

Hlasujte na
www.kampocesku.cz/anketa
do 31. ledna 2021

OBCHŮDEK
PRO GURMÁNY

REGIONÁLNÍ
SPECIALITY

Originální
vánoční dárek
z regionu
ARBERLAND

94227 ZWIESEL

Pouze 15min od českých hranic

Telefon +49 9922 8698810

www.regionale-schmankerl.de

Otevírací doba:

pondělí - pátek 10 - 18 hod.

sobota 9 - 13 hod.

Těšíme se na Vaši zimní
návštěvu v Bavorsku!

Projekt „Regionální speciality“ je podporován Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova a Bavorským státním ministerstvem výživy, zemědělství a lesnictví.

Schwarzenberský kanál je unikátní technickou památkou spojující povodí Vltavy a Dunaje. Je to největší stoka na plavení dřeva u nás. Byl postaven v letech 1789-1822 podle projektu lesního ... Provoz zde byl ukončen roku 1932, dnes je z části zrekonstruovaný.									
POMŮCKA: ARD, NR, NT	ČESKÝ HEREC JOSEF ???	1. DÍL TAJENKY	ČÍSLO NĚMECKÁ ZKR.	NEZÁKONNĚ PŘEVÁŽENÉ ZBOŽÍ	STŘEDOAFRIČKÝ STÁT	MYTÍ	LEŽÍCÍ NA LEVÉ STRANĚ	NAPUČLINA	
CHEM. ZN. KREMIKU			NÁRODNÍ PODNIK ZKR. SKLAD		ČESKÝ VYROBCE SIREK				
ONDŘEJ DOMÁCKÝ					KONTO INICIÁLY ZPĚVAČKY PILAROVÉ				
ZDROJNICE BEROUNKY			POKRYTO ŠEDOU TROJICE MN. Č.						
REPTÁNÍ HOVOR.				STAVEBNÍ STROJ JMÉNO FENKY					
	IBSENOVO DRAMA PLAVIDLO Z KLÁD				BÝV. JEDN. JASU RÁMOVÁ PILA			3. DÍL TAJENKY	ČÁSTI TÝDNE
TIŠTĚNÝ LIST					NĚMECKÁ TV STANICE CITOSLOVCE KLOVNUŤI				
ODBOROVÁ RADA ZKR.			ÚTOK ROUŠKA			INIC. HERCE NOVÉHO JMÉNO PSA			
HUDEBNÍ ŽÁNŘ				SOUBORY MAP POD. ZAHR. OBCHODU					
	OBEC OKR. Kladno	BÝV. OZN. LETOPOČTU 2. DÍL TAJENKY		ÚLOHA DĚTSKÉ CITOSLOVCE DUPÁNÍ					ORGANIZACE ZAHRANIČNÍHO OBCHODU
LYŽAŘSKÁ DISCIPLÍNA					ALKOHOLICKÝ NÁPOJ ROZTAVENÁ HMOTA				
TOPIT SE					VADA UKAZOVACÍ ZÁJMENO				
OCHR. SVAZ AUTORSKÝ				REMÍZA V ŠACHU ŽIVOTNÍ NUTNOST			OXID URANATÝ PLETENEC VLASU		
CITOSLOVCE SMÍCHU			ZBRKLE INICIÁLY HERECKÝ LAURINOVÉ				INICIÁLY ZPĚVÁKA KODYMA		
DRUH TISKU					JEDNOTKA TLAKU				
DESKY NA RUČNÍ PRÁNÍ					PROTIKLAD				

Správné odpovědi a výherci

Kam po Česku, říjen 2020

Celkem došlo 3 439 odpovědí, 3 366 z internetu a 73 dopisů, z toho 1 998 žen a 1 441 mužů.

Neobjevená místa středních Čech

otázka 1: b) 544 m n. m.

Kadaň; I. Obradovičová, Hranice u Alšej; F. Matějka, Brandýs nad Orlicí; A. Pozdilková, Praha 8; M. Kučabová, Světlá nad Sázavou; B. Šamšová, Praha; L. Obůrka, Třebíč; S. Čech, Světlá nad Sázavou

otázka 2: a) 1995

soutěžilo: 582 čtenářů; 575 správně; 7 špatně

výherci: H. Pášová, Ústí nad Labem; P. Procházková, Jaroslavice; P. Muska,

Poděbrady – ideální město na výlet

otázka 1: b) Král Jiří

výherci: O. Tichý, Rumburk; V. Mjalovský, Teplice; O. Roubek, Chýnov; M. Sodomková, Jilemnice; J. Kindermannová, Víkřovice; L. Škanderová, Nýřany; V. Vajsová, Semily; A. Hadašová, Valašské Meziříčí; L. Kulhavý, Praha 9; T. Vášek, Praha 6

otázka 2: a) bílou

otázka 3: c) státy Evropské unie

soutěžilo: 591 čtenářů; 575 správně; 16 špatně

Do Lužických hor

otázka 1: a) hrabě Kinský

výherci: P. Rychtecký, Ostrava; K. Pavličková, Pardubice; M. Fára, Louny; H. Švecová, Bechyně; O. Tichý, Chotěboř; S. Boček, Lysá nad Labem; M. Fikejzová, Hradec Králové; V. Dobač, Praha; S. Techlovská, Lanškroun; M. Rickl, Nový Bor

otázka 2: b) utužením společně lávy ve třetihorách

otázka 3: c) kamzika horského

soutěžilo: 558 čtenářů; 517 správně; 41 špatně

Edice ČT

otázka: Kterého slovenského boha zpodobňuje socha stojící na hoře Radhošť?

soutěžilo: 535 čtenářů; 518 správně; 17 špatně

odpověď: b) Radegasta

výherci: Z. Kašpárková, Sychrov; M. Jančíková, Postupice; J. Váně, Brno

Patrik Saudek

otázka 1: a) Crepax, Klimta, Muchy

soutěžilo: 275 čtenářů; 1 správně; 274 špatně

otázka 2: a) šperk

výherci: Pavel Hruzík, Nový Jičín

otázka 3: a) ne

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?

výherci: A. Jelínková, Benešov; Z. Verberger, Rýmařov; J. Karásková, Klatovy

odpověď: a) hrad Veveří, 19. století

soutěžilo: 480 čtenářů; 446 správně; 34 špatně

Křížovka

...posloužil hořický pískovec

výherci: M. Wolfová, Uhlířov; B. Zajíčková, Uherské Hradiště; A. Hauzrová, Rumburk

soutěžilo: 418 čtenářů; 410 správně; 8 špatně

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

a) Štramberská Trúba, 18. stol b) hrad Jenštejn, 1820 c) hrad Pirkštejn, 1860

Tajenku křížovky a odpověď na fotohádanku nám zašlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/ soutezte nebo na adresu redakce. Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží mapu věnovanou vydavatelstvím Kartografie PRAHA.

Podmínky soutěží najdete na <https://www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky>. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Výherci budou o výhře informováni v příštím vydání KAM po Česku a výhry jim budou zaslány zadavatelem soutěže v co nejkratší době.

WELLNESS HOTEL BABYLON

Oslavte letos Vánoce či Silvestra netradičně se spoustou zábavy
i tolik potřebným odpočinkem!

DÍTĚ
UBYTOVÁNÍ
ZDARMA

VÁNOCE 2020

Prožijte skutečně originální Vánoce
v kruhu nejbližších!

Pro Vaši rodinu i přátele jsme připravili
výhodný balíček ubytování na 3 noci.
Vánoční atmosféru si zpestříte dle Vašeho výběru
porcí **nekonečné zábavy*** nebo **pohodou a relaxací**
v rozsáhlém hotelovém Wellness.

Prožijte **Šťastné a Bezstarostné**
ve WELLNESS HOTELU BABYLON.

3
noci

SILVESTR 2020

Oslava Silvestra je u nás
tradičně velkou událostí.

Nenechte si ji ujít ani Vy
a oslavte příchod nového roku s námi
ve velkém stylu s bohatým programem i rautem!
A opět též s maximem **zábavy***
nebo **relaxace** ve velkokapacitním Wellness.

3
noci

* Varianta pobytu se zábavou zahrnuje neomezené
vstupy do Aquaparku, Lunaparku,
iQLANDIE, iQPARKU a zrcadlového Labyrintu
po celou dobu pobytu.

i

REZERVACE U NÁS JE BEZ RIZIKA!

Nebojte se rezervovat vánoční a silvestrovské pobyty, uhrazené zálohy
Vám v případě stornování do 2 dnů před termínem vrátíme v plné výši.

Více informací a další pobytové balíčky na: www.hotelbabylon.cz

WELLNESS HOTEL BABYLON, Nitranská 1, 460 07 Liberec, tel.: +420 485 249 597; +420 733 755 688

rezervace@hotelbabylon.cz

MKMONT
ILLUMINATIONS

**Český výrobce vánoční výzdoby,
dekorací a osvětlení**

431 51 Klášterec nad Ohří, Průmyslová 6
www.mkmont.cz · www.vanocnivyzdoba.cz
tel.: +420 474 316 731 · mobil: 777 798 046 · info@mkmont.cz

vanocni
vyzdoba
.cz

